

DARBININKAS

LIV NO. 41

SECOND-CLASS
Postage paid at Brooklyn, N. Y.

PENKTADIENIS - FRIDAY, B IRŽELIS - JUNE 13, 1969

910 WILLOUGHBY AVE.
BROOKLYN, N. Y. 11221

10 CENTŲ

Po Midway: Thieu, komunistų, Laird nuomonės

Kiekvienas ką nors suranda savo siekimams paremti

Saigonas. — Prez. Thieu sugrįžo namo iš Midway salos prisiekęs neprileisti prie koalicinės vyriausybės su komunistais dar prieš taikos pasirašymą, bet žymiai palankesnis rinkimams, kuriuose galėtų dalyvauti ir Vietkongas.

Toks įspūdis iš jo pranešimo, padaryto per radiją ir televiziją grįžus iš Midway salos. Jei prieš kalbės rimtai ir bus įsitikinta, kad nori taikos, P. Vietnamo vyriausybė sutinka su Vietkongu tartis dėl rinkimų laiko, tvarkos ir kitų dalykų. Taigi bereiktų tik vieno dalyko — kad Vietkongas sutiktų su Saigono vyriausybe tartis. Vietkongas Paryžiuje yra pasakęs, kad derybų su Saigono nebijo, bet iškio, rodos, tos derybos nėra prasidėjusios.

Apie rinkimus nekalbėta

Thieu pareiškė, kad apie rinkimus Midway nebuvo kalbėta, nes prez. Nixonas nenorėjęs kištis į tokius sprendimus, kuriuos turi padaryti patys vietnamiečiai. Dėl būsimųjų P. Vietnamo vyriausybės Midway

komunikate yra taip pasakyta: "Abudu prezidentai sutvirtino savo bendrą nusistatymą atmesti kiekvieną bandymą, kurs siektų primesti Vietnamo respublikai sistemą, programą ar vyriausybės formą, kaip antai koaliciją, be Vietnamo gyventojų valios pareiškimo".

Prez. Thieu grįžo iš Midway drąsiau kartodamas savo politinį credo: "Aš iškilmingai pareiškiu, kad nebus nė koalicinės vyriausybės, nė taikos kabineto, nė pereinamosios vyriausybės, nes aš turiu vykdyti konstituciją. Savo pareigą atliksiu iki galo".

Dėl 25,000 JAV karių ištraukimo Thieu paaiškino, kad tai nėra JAV traukimas iš Vietnamo, bet amerikiečių karių pakeitimas vietnamiečiais. P. Vietnamo parlamento nariai patenkinti, kad dalis amerikiečių gali namo grįžti, nes tai bus vaistas Amerikos viešajai opinijai apmąstyti. Bet visi įsi-

tikinę, kad už tą geros valios mostą ir priešas turi atsilyginti. Jeigu taip nebus, tai bus padaryta klaida.

Komunistų reagavimas

Paryžius. — Vietkongo ir Hanojaus delegacijos Paryžiuje Midway komunikatą puola labai pikta.

25,000 JAV karių ištraukimas tik lašas jūroje. Tai tik propaganda Amerikos visuomenei nuraminti. Prez. Nixonas einąs prez. Johnsono keliu, nes palaikąs Thieu vyriausybę, kuri nenori koalicijos su Vietkongu. Jų atsakymas toks: tokio mis sąlygomis derybos nejudės pirmyn.

Antroji gi pusė mano, kad Vietkongas turi pradėti derybas su Saigonu, nes jiems nesą kitos išeities po to, kai nebėliko vilties įtikinti JAV vyriausybę, kad ji turi sunaikinti dabartinę Saigono vyriausybę ir valdžią atiduoti Vietkongui. Šiam nebėliko nieko kito, kaip

savo vietos P. Vietname ieškoti derybose su Thieu vyriausybe.

Bet yra ir kita nuomonė, kurią reiškia Amerikai artimi kitų valstybių diplomatai, artimai seką Paryžiaus derybas. Jie mano, kad 25,000 JAV karių ištraukimas tik pasunkins derybas, nes komunistai pradės manyti, kad prailginus užsispyrimą nesiderėti bus galima sulaukti visiško JAV pasitraukimo be jokių sąlygų.

Sekretorius M. Laird

Iš Midway grįždamas krašto apsaugos sekretorius M. Laird

— **Senatas patvirtino 74 balsais prieš 3 nauju Vyr. Teismo pirmininku prezidento nominuotą Warren E. Burger.** Trys balsavę prieš buvo demokratai. Sen. McCarthy iš Minnesotos balsavęs prieš todėl, kad W. Burger, taipgi gimęs Minnesotoje, 1952 agitavęs prieš jo išrinkimą į kongresą. Tai tau ir senatorius!

— **Sovietų Gromyko netikėtai atvyko į Egiptą, greičiausiai labai svarbiu reikalu, jei prisiminsim neseniai Pravdoje tilpusį aliumuojantį straipsnį, kad Egipte atsiradę pakankamai jėgų karui su Izraeliu atnaujinti ir prez. Nasseriu pašalinti.**

— **Connecticut seimelis priėmė įstatymą, kad parapijų ir kitokių privačių mokyklų paramai leidžiama išdalinti 6 mil. dol. Pinigai turi būti duodami sunaudoti algų priedams tiems mokytojams, kurie privačiose mokyklose dėsto nereliginis dalykus.**

— **Susišaudymą prie Ussuri upės kovo 2 pradėję ne kinai, bet rusai — teigia japonas žurnalistas Kieto Tokuga viename Vokietijos laikrašty atspausdintame jo reportaže. Rusai pradėję šaudyti į kinų kaimiečių būrį, kurs ieškojo dviejų dingusių žvejų. Tą dieną žuvę 27 kinai kaimiečiai ir 11 pasienio sargybinų, 63 kinai buvę sužeisti. Šaudyme dalyvavę šarvuočiai, kuokosvaidžiai ir artilerija.**

— **Kanados krašto apsaugos ministeris užtikrino parlamento opoziciją, kad Kanados įsipareigojimai Atlanto pakto bendruomenei bus vykdomi su kauptu, nors dalis karių ir bus atšaukta iš Vokietijos. Kanados pareigos būsiančios atliktos kita forma.**

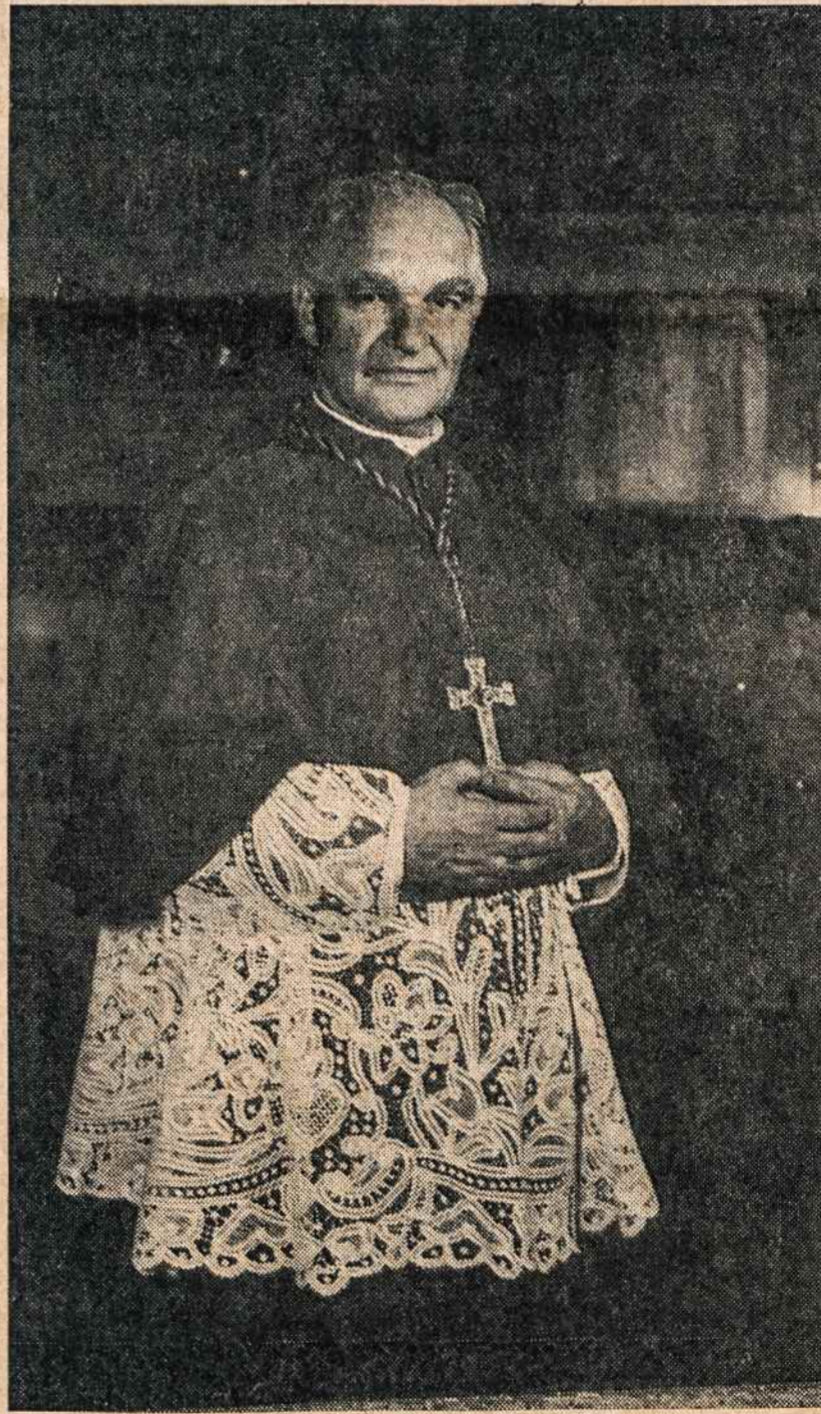
PAULIUS VI ŽENEVOJ

Ženeva. — Ko buvo laukta penkis su puse šimtmečio, birželio 10 įvyko Sveicarijos žemėje, Ženevos mieste — Romos katalikų galva, Petro įpėdinis popiežius Paulius VI susitiko su įvairių šakų pasaulio protestantų-ortodoksų susivienijimo vyriausia administracine vadovybe. Tai galėjo įvykti tik todėl, kad įvyko Vatikano II vardu istorijon įsirašęs Katalikų bažnyčios susirinkimas, nubraukęs nuo jos veido kai kurias ten dėl žmonių ribotumo užkristusias dulkes.

Pareiškęs džiaugsmą dėl to susitikimo, Paulius VI betgi pareiškė, kad katalikų-protestan-

atsivežė viltį, kad šiemet dar bus galima paskelbti apie kito karių kontingento iš Vietnamo išvežimą. Tas reikalas, vienaip ar kitaip, paaiškės rugpjūčio mėn. Į pirmąjį išvežamųjų būrį įeis tik armijos ir marių vyrai, bet jokių būdu ne aviacija ir laivynas, ypač ne tie daliniai, kurie dirba su helikopteriais. Sie vyrai rekalingi P. Vietnamo kariuomenei remti.

Bet Laird kalba ne apie JAV pasitraukimą, tik apie karo suvietnamimą. Taigi išeitų, kad JAV karių išvežimą lems ne kas kita, kaip P. Vietnamo pasirengimas amerikiečius pakeisti. Pasitarimų rezultatą jis taip nusakė: "Mes grįžtame arčiau prie taikos priartėjė. Mes turime programą, kurios įvykdymas pakeis JAV karinių pajėgų vaidmenį P. Vietname ir pietryčių Azijoje". Po Midway š. Vietnams turės suprasti, kad JAV savo tikslu P. Vietname neatsisakys.

Vysk. Antanas Deksnys konsekruojamas šį sekmadienį, birželio 15 d., 4 v. popiet Belleville katedroje. New Yorke jam pagerbimas ruošiamas liepos 6.

Rusijos žmogus pradeda skusti režimą Skundai suvažiavimui ir Vyr. Sovietui

Maskva. — Dešimt Sovietų piliečių pasiuntė pasaulio kompartijų suvažiavimui prašymą, kad atkreiptų dėmesį į Stalino metodų sugrąžinimą į Sovietų gyvenimą.

Pasirašę teigia kad stalinizmo grąžinimas prasidėjęs po Chruščevo nušalinimo. O dabar ir vėl kaip Stalino laikais: vietoj laisvės prasižioti — baimės kaustoma tyla. Po pusės amžiaus socializmo Sovietijos žmonės nebegalį sutikti, kad socializmas ir stalinizmas būtų tas pats dalykas.

Toks pat prašymas pernai buvęs pasiūstas į Budapeštą komisiškai, kuri rengė dabar jau Maskvoj prasidėjusį pasaulio kompartijų suvažiavimą. Aną buvo pasirašę 12 asmenų, kurių keli ir čia užsilikę, kiti jau mirę ar kalinami.

Kas tie drąsuoliai?

Pasirašę yra šie asmenys: istorikas Piotr Jakir, religiniais klausimais rašantis Anatolij Krasnov-Levitin, mokytojas ir poetas Ilja Gabai, už kurį pasirašo žmona, nes jis kalinamas ryšium su totorių byla, už gen. Grigorenko irgi pasirašo žmona, nes jis irgi toj pačioj byloj areštuotas, rašytojo Kosterno našlė, inž. ir partietis G. Altunian iš Charkovo, darbininkas Dženilev iš Krasnodaro srities, istorikas partietis Leonid Petrovsky, matematikas Pliušč iš Kijevo ir S. Pisarev.

Kas tą skundą gavo?

Atrodo, kad jis buvo pasiūstas ne suvažiavimo prezidentui, bet rastas būdas įteikti jį kiekvienai delegacijai. Apeliuoja į tų komunistų vadų sąžinę ir protą padaryti viską, kad nelaimę nesąnčiam Stalino šešeliui nebūtų leista užtamsinti Sovietijos žmonių ateitį.

Totorių laiškas — petičija

Laišką — petičiją su skriaudų sąrašu esą įteikę ir Vid. Azijoje išbarstyti Krymo totoriai. Jų laiškas, atrodo, įteiktas suvažiavimo prezidentui. Jie prašo ne tik jiems sugrąžinti visas tautines teises, kurių tarpė yra ir teisė sugrįžti į Krymą, bet ir paleisti iš kalėjimų ir stovyklų visus politinius kalinius. Jie taipgi prašo, kad gen. Grigorenko ir kalėjime esąs totorius Izzet Chairov galėtų atvykti į suvažiavimą tos bylos ginti.

Birželio 6 Maskvos miesto centre 6 totoriai (4 vyrai ir 2 moterys) pasirodė su plakatais ir pavaikščiojo gal kokias penkias minutes, nes policijos greit buvo susemti ir nustumti į požeminio traukinio stotį.

Potmos kalinių skundas

Šeši politiniai kaliniai iš Potmos priverčiamųjų darbų stovyklos parašė skundą Aukščiausiojo Sovieto prezidentui. Pasirašė July Daniel, A. Ginzburg, Jury Galanskov, V. Ronkin, Sergej Maškov ir latvis V. Kalniņš. Jie nuteisti nuo 4 iki 7 metų už tariamai Sovietiją šmeižiančių raštų slaptą atspausdinimą. Jie skundžiasi turį dirbti 12-14 val. per dieną, bet maisto be vitaminų gauna tik 2,413 kalorijų, kurių šiaip taip gali užtekti vegetuoti nieko nedirbančiam žmogui. Barakuose labai šalta, išskyrus vasarą, už visokius mažožiūsus uždarant į vienuotę. Ten patekti visada galima nespėjus ryte iššokti iš lovos, užsimanus pagruzdinti duoną, neišsitempti prieš pareigūną, nenueti į politruko paskaitą, negalint išpildyti darbo normos, pradėjus auginti vitaminų turintį augalą ir nesutikus jį sunaikinti. Ir taip be galo.

Visi tie laišškai — skundai įdomūs ne dėl savo turinio (juk bolševikų ir buv. nacių kacetų žiaurumai seniai žinomi), bet dėl to, kad jau atsirado ir Sovietijoje drąsos juos siuntinėti, kad ir supančiotam, bet visgi parlamentui, ir kad jau yra šioji tokia organizacija, kuri pasirūpina apie tokius dalykus pafirnuoti užsienius.

Skundas kompartijų suvažiavimui įdomus tiek, kiek jis būtų proga patirti, ar kas nors iš susirinkusiųjų primins tą temą bendrose diskusijose, kur jie ne tik gali, bet ir turi pasisakyti dėl pasaulio komunistų partijų vienybės.

— **Mėgsta pirkti skolon.** Atsiradus galimybei kiekvienam panorėjusiam gauti krautuvėje kredito kortelę, amerikiečių įsiskolinimas tų kortelių pagalba iki gegužės 1 pasiekė 90.7 bilijonų dol.

Rumunas atidengė Maskvoj visas kortas

Maskva ne vadovas, suvažiavimai nereikalingi

Maskva. — Rumunijos prez. N. Ceausescu paaiškino pasaulio komunistų suvažiavimo dalyviams Maskvoje, kodėl Rumunija išsiskyrė su sovietiniu komunizmu, nors vis dar pasilieka Sovietų sistemos sambūriuose (turėta galvoj Varšuvos paktas ir Okinė sąvialpa).

Pirmiausia jis priminė suvažiavimo dalyviams, kad Rumunija pasisakė prieš tokio suvažiavimo šaukimą tada, kada Sov. S-ga sumanymą išskėlė. "Nelaimė, gyvenimas patvirtino, kad Rumunija tada buvo teisi," — kalbėjo rumunas.

Paskui jis pareiškė nepasitenkinimą tais, kurie jau pasakė Kinijos kompartiją kritikuojančias kalbas. Pereitą penktadienį (birž. 6) Rumunijos delegacija jau svarsčiusi pasitraukimo iš suvažiavimo klausimą, bet dar pasilikusi, kad galėtų pabandyti tokią taktiką pakeisti.

Rumunija laikosi principo, kad jokia kompartija, nors ir didžiausia, neturi teisės kritikuoti kitos partijos nusistatymų, gi kas liečia Sovietų-Kinijos ginčus, Rumunijos kompartija pasirinko neutralumo kelią. Kinijos kompartijos kritika tokiam suvažiavime ginčų išspresti negalinti, nes neiškios tų ginčų priežastys. Gyvenimo praktika esanti parodžiusi, kad tokie kaltinimai paprastai nepasitvirtina (čia jis turėjo galvoj Jugoslavijos kompartijos iškeikimą 1948 m.).

"Padarę visas išvadas iš praeties klaidų, kada ir Rumunijos kompartija dalyvavo panašiuose smerkimuose, mes čia pareiškiame, kad esame kiekiausiai nusistatę daugiau tokių klaidų nedaryti ir panašiu keliu nebeiti" — tvirtino rumunas.

Ir dar skaudesnis antausis Maskvai: "Nėra jokio reikalo turėti vadovaujantį centrą", — atsakė rumunas lenkų Gomulkai, kuris to centro pareigas norėjo grąžinti Maskvai, kai Kinijos kompartija būtų paskelbta eretike. Rumuno tezę

kalbą už visų partijų lygybę, nesikišimą į vidaus reikalus, nebekartojimą čekoslovakijų. Tokie suvažiavimai, koks dabar vyksta, negali nutarti partijom privalomų direktyvų. Jeigu jie būtų ir ateity šaukiami, tai tik pasižmonėjimui, bet ne politikai partijoms padiktuoti. Išvada aiški: tokie suvažiavimai dabar jau neberekalingi.

Čekoslovakijos byla

Australijos kompartijos atstovas jau pasmerkė Maskvą už Čekoslovakijos okupaciją. Prancūzijos kompartija visiem skelbia, kad tebesmerkia Maskvą

už Čekoslovakijos okupaciją, bet to klausimo greičiausiai čia nekels, nes tos malonės prašanti Čekoslovakijos delegacija. Panašiai kalba ir italų delegacija. Jei tos dvi partijos klausimą iškelty, Čekoslovakijos Husakas būtų priverstas išeiti dėkoti Maskvai už tą okupaciją. Tai jau būtų didelė kompromitacija, nes visi juk žinotų, kad jis turi meluoti, nes turi savo krašte daugiau kaip 50,000 Rusijos kareivių su visokiais ginklais.

Bet dar lauktina ir staigmenų, nes suvažiavimo galas toli.

Tėv. Tadas-Jonas Degutis, OFM, birželio 7 Washington, Amerikos Tautinėj šventovėj vyskupo E. J. Herman šventinamas kunigu. Jo primicijos Chicagoje, sv. Kryžiaus bažnyčioje įvyks birželio 15.

Nuotr. Tėv. J. Liaubos, OFM

Taryba paskelbė vyriausybę su Voldemaru prieky

Vilniuje prieš 50 metų — lenkų akimis (2)

Viktor Sukiennicki "Nowy Swiat" laikrašty aprašė, kaip pirmojo pasaulinio karo metu vokiečiai tikėjosi sukurti Lenkijos valstybę ir lenkų rąkom vykdyt vokiečių politiką; pasikau jų dėmesys nukrypo į lietuvius, ir jiem buvo leista sudaryti Vilniuje Lietuvos Tarybą; tuo metu jau prasidėjo fronte ir Vilniuje suritė net tarp vokiečių kareivių. Toliau autorius pasakoja:

(Kam teks valdžia po vokiečių): Kai dėl vokiečių, tai Vilniuje reikalas tarp "Soldatenrato" ir normalios vadovybės bei okupacinės valdžios netrukus gerai susitvarkė. Raudonos vėliavos po kelių dienų išnyko; didesnių ekscesų nebuvo, ir bendradarbiavimas tarp "kareivių tarybos" ir karininkų susiklostė sklandžiai. Abidvi pusės norėjo kuo greičiau "nach Hause" ir turėti kuo mažiau

rūpesčių, kol laikinai pasilieka Vilniuje. Apie nusprendimą kuo greičiau pasitraukt iš miesto okupacinė valdžia gruodžio 15 (1918 metų. Red.) oficialiai painformavo miesto gyventojų atstovus. Tačiau pasitenkinimo tai nesukėlė, tik labiau padidino visiškos anarchijos perspektyvas.

Oficialiai, vokiečiam išėjus, krašto valdžią turėjo perimti Taryba, o miesto valdžią seniau sudarytasis "Beiratas", kuris Tarybos nepripažino. Nepripažino nei Tarybos nei "Beirato" vilniškis "Sovietas", sudarytas nuo seniau veikusio vadinamo "revkom" (revoliucinio komiteto), kurį pogrindy buvusiokstė sklandžiai. Abidvi pusės norėjo kuo greičiau "nach Hause" ir turėti kuo mažiau

šėj ir viešai paskelbė revoliucinę "Sovieto valdžią". Nepripažino nei Tarybos nei "Sovieto" vietiniai lenkai, kurie, jausdamiesi bejėgiai, tekreipė nortalgijos žvilgsnius į Varšuvą.

(Nuo Voldemaro iki Sleževičiaus):

Tuo tarpu Taryba, spalio 28 formaliai susitarusi su Berlyno valdžia, lapkričio 11 dieną paskelbė sudariusi vyriausybę su Augustinu Voldemaru priekyje. Vyriausybė, neturėdama materialinių priemonių, nei kariuomenės, nei administracinio aparato, nei viešo gyventojų pritarimo, vegetavo tik popieriuje. Gruodžio mėnesio eigoje politiniai pasitarimai su nekomunistuojančiais organizuotais žydais ir gudais, kurie gruodžio 11 raudonosios armijos buvo išstumti iš Minsko, sustiprino Tarybos vyriausybės padėtį tik teoriškai, jai neduodami jokios realios jėgos. Buvęs rusų generolas, gudas, Kondra-

towicz, paskirtas apsaugos viceministeriu, negalėjo duoti sargybos net valdžios žudui. Martyno Yčo, finansų ministro, tos sargybos prašomas, Kondratowicz tegalėjo atsakyti: "Žinai, pone ministeri, padėtis yra tokia: daugiau įsakymų pirmo ir antro pulko vadam, bet jie sako neturį kareivių. Nieko negalim padaryti".

Tokiose aplinkybėse, akivaizdoje raudonosios armijos judėjimo iš rytų, Tarybos vyriausybė buvo visiškai bejėgė, ir pažadėtasis vokiečių kariuomenės pasitraukimas iš Vilniaus reišė Tarybai katastrofą. Kad jos išvengtų, puolėsi ieškoti pagalbos iš šalies.

Gruodžio 16 dieną Tarybos delegacija iš kun. Olsauskio, lietuviu, dr. Rozenbaumo, žydo, ir Domininko Siemaškos, gudo, išvyko į vakarus, turėdama vilčių gauti pripažinimą ir kokią paramą iš svetimų valstybių. Po poros dienų Tarybos pirmi-

ninkas Antanas Smetona išvyko į Stockholmą, kad gautų savanorių iš Skandinavijos. Tuo pačiu metu vyriausybės šefas Voldemaras su finansų ministru Yču išvyko į Berlyną pagalbos. Lietuvių veikėjų išvykimas imta opinijoje komentuoti kaip jų pabėgimas iš grėsmėje esančio Vilniaus ir sukėlė krizę Taryboje. Iš tikrųjų gi Yčas grįžo iš Berlyno, parveždamas šimtą milijonų markių ir pažadą, kad vokiečių kariuomenė pasiliks Lietuvoje "dar kelis mėnesius", kad Taryba gaus ginklų bei "visokeriopus paramos stipriai apsaugai suorganizuoti".

Gruodžio 26 dieną Voldemaro pavaduotojas vidaus reikalų ministeris Stašinskas (Vladas) paskelbė formalų vyriausybės atsistatydinimą. Naują vyriausybę turėjo sudaryti radikalus liaudininkas Mykolas Sleževičius. Jis galvojo apie plačią koaliciją ir tam tikslui pradėjo pasitarimus su Vilniaus lenkais.

(Toliau — Maskvos emisarų veikla Vilniuje).

SPAUDA

Baltiečių informacija amerikiečius veikia — kada ir koku būdu?

Mūsų bendradarbis A.A. parūpino ištrauką iš Illinois valstijos laikraščio "Rockford Morning Star", kuriame 1969 gegužės 21 buvo Russell Kirk, knygų autoriaus ir kolumnisto, straipsnis "Sad Plight of Baltic States". Tą straipsnį jis parašė knygos "Res Baltica", išleistos Olandijoje, proga. Rašo:

"Jungtinių Valstybių vyriausybė tebenepripažįsta sovietinių pretenzijų į Baltijos valstybių suverenumą, bet Jungtinių Tautų komitetas kolonializmo reikalui, kuris savo laiku reikalavo iš Jungtinių Valstybių nepriklausomybės Guam teritorijai, nuleidžia negirdom Rusijos tironiją Baltijos tautose. Egzilai iš tų pavergtų kraštų rado globą daugiausia Jungtinės Valstybės ir Kanadoje.

"Dabar grupė mokslininkų paskelbė anglų kalba rinkinį studijų apie baltiečių vargus. Veikalas yra "Res Baltica" vardu, redaguotas Adolf Sprindz ir Armins Rūsis, išleistas Leyden, Olandijoje, Sijthoff leidyklos. Jis skirtas atminimui dr. Alfred Bilmanio, Latvijos diplomato, kuris labai daug prisidėjo, kad Amerika atsisakė pripažinti Sovietų valdžią Baltijos valstybėse.

"Tarp šių istorinių ir teisinių rašinių aš radau vieną — profesorius V. Stanley Vardžio — straipsnį "Sovietų tautybių politika kaip politinės socializacijos įrankis", kuris ypatingai įdomus ir daro depresinį įspūdį. Dr. Vardys aiškiai parodo rusų siekimą ir metodą asimiliuoti Baltijos kraštus visiem laikam palaipsniui pakeičiant vietinius gyventojus kolonistais iš Sovietų Sąjungos.

"Prievarta vykdoma industrializacija komunistiniai Rusijos viešpačiai padidino miesto gyventojų skaičių Baltijos valstybėse. Naujieji pramonės darbininkai yra gabenami daugiausia iš Sovietų Sąjungos vidaus. Daugelis lietuvių, estų ir latvių išmirė antrojo pasaulinio karo metu; daugelis buvo priversti bėgti į Vakarus arba sovietinių nugalėtojų buvo "perkeldinti" į Sibirą. Rusų okupacinės jėgos krikščionių bažnyčias ir Baltijos gyventojų tautines kultūras slopina ar aktyviai persekioja.

— Naujų valstybių atsiradimas Afrikoje ir Azijoje skatina kalbėti apie pavergtų Baltijos tautų priešingą padėtį, — rašo Mr. Loy Henderson tos knygos įvade. — Estai, latviai ir lietuviai kaip tautos turi nemažesnę teisę būti nepriklausomos, pavyzdžiui, už belgus ar olandus. — Bet kadangi vakarų valstybės ir Jungtinės Tautos — baigia R. Kirk — neduoda jokios pagalbos čekam, tai perspektyvos Baltijos tautom išsilaikyti juo labiau yra nykios".

Pakartojame Russell Kirk informaciją bei samprotavimus kaip ženklą, kad baltiečių informacija gali būti veiksminga, kada ji pateikiama tinkama forma ir kada ji nukreipiama į periferinę, vietinę spaudą Amerikoje. O ši spauda, ne vadinama "didžioji", sudarinėja opiniją tų žmonių, kurie renka senatorius ir kongresmanus. Pasitarusius veikia gyventojų opinija ir skatina juos kelti balsą Kongrese ir kitose Amerikos institucijose.

Lietuvos Tarybos prezidiumas, kuris išrinko prof. A. Voldemarą sudaryti kabinetą. Iš k. į d. pirmoje eilėje kun. J. Staugalaitis, A. Smetona, prel. A. Olsauskas; antroje eilėje — J. Sernas, dr. K. Saulys, dr. Purickis, dr. Gaigalaitis, M. Yčas, prof. A. Voldemaras.

KAIP PASKIRSTYTA ŽEMĖ OKUPUOTOJ LIETUVOJ

Maskvos Lietuvai apibrėžtas žemės plotas dabar yra 65,300 kvadratinų kilometrų arba 6 milijonai 530 tūkstančių hektarų.

Maždaug 28.4 proc. to ploto (1966 lapkričio 1 d. duomenimis, kurie ir dabar tebėra beveik nepasikeitę), būtent, 1 milijonas ir 861 tūkstantis hektarų yra miestai, keliai, valstybiniai miškai ir kiti valstybės priklausomybės laikomi plotai. Likusieji 4 milijonai ir 669 tūkstantiniai hektarų yra paskirti žemės ūkiui. Šis plotas yra padalintas kolchozams, sovchozams ir "sklypininkams", tai yra, žemės ūkiu iš dalies pramonės

darbininkų bei tarnautojų šeimoms. Kolchozams tos žemės yra pavesta 2 milijonai 922 tūkstantiniai ha, arba beveik 63 proc. visos žemės ūkiui naudojamos žemės. Sovchozai tos žemės valdo 1 milijoną ir 466 tūkstančius ha, arba per 31 proc. Asmeniniam naudojimui yra išskirstyta 281 tūkstantis ha. Taigi vadinamajam socialistiniam ūkiui atiduota 94 proc. žemės ploto, o "privatininkams" tik 6 proc.

Bet ir šiame plote nemaža dalis yra ūkiui netikusios ar dėl kitų priežasčių nenaudojamos žemės (keliai, pastatai, kiemai, gatvės, aikštės...). Kolchozuose gamybai nenaudojamos žemės 27 proc., sovchozuose 26, bet sklypliuose — tik 3 proc. Tad naudmenų (ariamos žemės su pievomis, ganyklomis ir sodais) lieka: kolchozuose 2 mil. 131 tūkst. ha, sovchozuose 1 mil. 211 tūkst. ha, o sklypliuose — 272 tūkstantiniai ha. Naudmenų santykis tarp kolchozų-sovchozų ir sklypliu — 92.2 ir 7.8 proc.

Reikšmingiausias yra ariamos žemės pasiskirstymas. Iš viso ariamos žemės skaičiuojama 2 mil. 505 tūkst. ha., tai yra kone 500 tūkst. ha mažiau, kaip 1939-40 metais. Kolchozuose ariamos žemės 1 mil. 551 tūkst. ha, sovchozuose 732 tūkstantiniai, o sklypliuose — 222 tūkstantiniai. Nuosimoniai — kolchozai-sovchozai turi 91.14 proc. ariamos žemės, o sklypininkai — 8.86 proc. O apytikriai, bet vaizdingiau, tai galima skaičiuoti, kad šalia maž-

daug kiekvienų 10 ha dvaro dirvų yra beveik 1 ha kumetyno daržų...

Kolchozų Lietuvoje dabar 1591, o sovchozų — 310. Jie nevienodi, bet apskaičiavus vidurkį, jie štai koki atrodo:

Kolchozas — 1404 ha naudmenų, iš jų 1022 ariamos žemės. Sovchozas atitinkamai turi 2777 ir 1894 ha. Kolchozas apima vidutiniškai 171 kiemą, o dirba jame (neskaitant administracijos) 215 žmonių. Išidėtinai, kad tik iš maždaug ketvirtadaliao kiemų kolchoze dirba po du žmones, o iš visų kitų tik po vieną. Tokia pati dirbančiųjų proporcija buvo ir 1960 metais, ir 1955-tais. Bet nuo 1955 (per 11 metų) kolchozininkų kiemų sumažėjo visu šimtu tūkstančių: buvo 360, 200, o liko tik 260,200. Ir dirbančių kolchozuose iš beveik 450 tūkstančių liko tik 326 tūkstantiniai. Į sovchozus pateko apie 83 tūkstančius (nes sovchozų vietoj 87 dabar 310, prisidėjo 223, kai kolchozų, per tą patį laiką sumažėjo 265-kiais). Apie 41 tūkstantį, matyt, pabėgo į miestus, o iš ten gal ir visokias tolimas "komunizmo stovybas"...

Vienam kolchozininkų kiemui tenka dirbti- prižiūrėti apie 8 ha kolchozinės žemės, iš to 6 ha dirvų.

Sovchoze vidutiniškai dirba 327 darbininkai ir 29 administracijos pareigūnai. Žemės dirbti darbininkai sovchoze tenka vidutiniškai maždaug tiek pat, kiek kolchozininkų kiemui. (Elta)

Maironio lituanistinės mokyklos parengiamosios klasės mokiniai mokslo metų baigimo dieną birželio 7. Nuotr. R. Kisieliūnas

J. B. SHALINS-SALINSKAS — Laidotuvių direktorius. 84-02 Jamaica Ave (prie Forest P'way Sta.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laido tuves. Kopyčios nemokamai visose miesto dalyse. Tel. Virginia 7-4499.

VAITKUS FUNERAL HOME. Notary Public. 197 Webster Ave. Cambridge Mass. Pranas Vaitkus, laidotuvių direktorius ir balsamuotojas. Moderniška kopyčia šermentis dykai. Aptarnauja Cambridge ir Bostoną. TR 6-6434.

JOSEPH GARSZA — GRABORIUS, BALSAMUOTOJAS. 2 modernios kopyčios. 231 Bedford Avenue, Brooklyn, N.Y. 11211; EV 8-9770.

MATTHEW P. BALLAS FUNERAL HOME — Moderni kopyčia, Air-conditioned. A. J. Balton-Baltrūnas, Licensed Manager and Notary Public. 660 Grand St., Brooklyn, N.Y. 11211; ST 2-5043.

STEPHEN AROMISKIS (Armauskas) — Graborius-balsamuotojas. Moderni kopyčia. 423 Metropolitan Avenue Brooklyn, N.Y. 11211, EV 7-4335.

BUYUS FUNERAL HOME, Mario Teixeira, Jr. laidotuvių direktorius. 428 Lafayette St., Newark, N.J. 07105; tel. MArket 2-5172. Paruošiamos garbingos laido tuves. Modernios kopyčios, omaras vėdinamas.

N. F. WALKER, Inc. Laidotuvių direktoriai. Daug vietos automobiliams statyti. — 87-34 80th Street Woodhaven, N.Y. 11421, (212) MI 2-4343 ir 2039 Merrick Ave. Merrick, N.Y. 11566 (516) FR 8-0303.

RIMOS IR JUOZO BRUZŲ vienintelė lietuviška siuntinių įstaiga didžiajame New Yorke, atlieka visus patarnavimus sudarant siuntinius ir užsakant kitas dovanas į Lietuvą. Greitas patarnavimas — žemos kainos. 370 Union Ave., Brooklyn, N.Y. Telef. EV 4-4952

JOHN ORMAN AGENCY / Insurance - Real Estate. Namų pirkimo, pardavimo ir visais reikalais kreipkitės į mūsų įstaigą. Pildomi miesto, valstybės ir federalinės valdžios mokesčių (Income Tax) pareiškimai. — 110-04 Jamaica Ave., Richmond Hill, N.Y. 11418; tel. Virginia 6-1800.

ANDRIUS ARMONAS, statybininkas — Long Islande stato įvairaus dydžio naujus namus, kuriuos galima tuoj įsigyti. Priimam užsakymus pastatyti pagal pirkėjo pageidavimus ant mūsų arba pirkėjo žemės. Statyba atliekam sąžiningai pagal susitarimą už labai prieinamą kainą. Tel. (516) AN 1-2864.

VYTAUTAS MAZELIS, fotografas — vestuvės: spalvota ir juoda balta (gali vykti ir į kitus miestus), portretūra, meno darbų nuotraukos ir kiti foto patarnavimai. 422 Menahan St. Ridgewood, N.Y. 11237; Tel. HY 7-4677.

VYTAUTAS BELECKAS, sav. Winter Garden Tavern. 1883 Madison St. Ridgewood, N.Y. 11227, EV 2-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami polaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA - Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai. Dalia ir Albertas Radžiūnas, sav. 36-38-40 Stagg St. Brooklyn, N.Y. 11206; ST 2-5938.

JUOZO ANDRUSIO Real Estate, Insurance. Apraudimas gyvybės, namų, automobilių, baldų ir k. Namų pardavimas, apdraudimas, Income Tax užpildymas, Mutual Funds — pinigų investicijos. Kasdien nuo 9 iki 8 val.; šeštadieniai iki 6 p. p. 87-09 Jamaica Ave., Woodhaven N.Y. 11421; VI 7-4477.

S & G MAISTO KRAUTUVĖ. Antanas Vaitkus, vedėjas. 84-09 Jamaica Ave. Woodhaven, N.Y. 11421, VI 9-5077; 340 Grand St. Brooklyn, N.Y. 11211, ST 2-4329. Papildomai kainom priimame užsakymus vestuvėms ir pobūviams. Pristatom j namus liet. skilandžius, sūrius. We take all orders special price for Weddings and Parties. Home-made Bologna. • Trečia nauja, moderniška krautuvė atidaryta 84-04 Jamaica Ave., Woodhaven, N.Y. — VI 9-5077.

SUPERIOR PIECE GOODS CORP. 200 Orchard St. New York, N.Y. 10002, AL 4-8319. Vilnonės medžiagos jūsu artimiesiems — importuotos ir vietinės. Vilnonės medžiagos kostiumams, paltais ir suknelėms. Taip pat šilkinės, maišytos, spalvotos, lovosms užtiesalai, vilnonės skaros ir šalikai — geriausių rūšies pigiausiomis kainomis. Specialus patarnavimas paruošiant paketus į Europą. Užsakykite ir įsitikinsite!

C. A. VOKET — LIETUVIŠKAS ADVOKATAS — 41-40 74th Street Jackson Heights, N. Y. NE 9-6620.

ANTANAS J. ŠAVELSKIS — lietuviškas advokatas — 80-30½ Jamaica Ave., Woodhaven, N.Y. 11421; tel. 849-1060, namų TW 7-3061 (nuo 9 r. iki 9 v.)

Tel. (212) 497-8865

Alfa Jeweler
A. USELIENS
Garantuotas laikrodžių taisymas
Aukso, platinos žiedai su deimantais • Viso pasaulio įvairūs laikrodžiai • Puikūs importuoti indai • Įvairūs papuošalai moterim.

Charm Beauty Shoppe
REGINA USELIENE — Tel. 497-8865
Pusmetinis susukavimas. Kirpimas. Stilizavimas. Plaukų dažymas

267 St. Nicholas Ave., Ridgewood, N.Y.

Tel. (212) 441-3110 / 896-7743

DEXTER PARK PHARMACY
Wm. Anastasi, B.S.
77-01 JAMAICA AVENUE
(Cor. 77th Street)
Woodhaven, N.Y. 11421
WE DELIVER
Michigan 2-4130

BESTWAY TRAVEL AGENCY
Kelionės plačiame pasaulyje
WILLIAM R. BEST
84-14A Jamaica Avenue
Woodhaven, N.Y. 11421

NEW YORK — Lietuvos atsiminimų radio valanda šeštadieniais nuo 5 iki 6 val. WEVD 1330 kil. 97.9 mg. FM. Direktoriaus dr. Jokūbas J. Stukas. 1016 Schleifer Rd. Hillside, N.J. 07205; tel. 201-289-6878.

NEW YORK — Laisvės žiburys, lietuvių ir anglų kalbomis sekmadieniais 9-10 val. ryto WHBI 105.9 FM banga. Vedėjas Romas Kezys, TW 4-1288. 62-15 69th Pl., Middle Village, N.Y. 11379.

BOSTON, MASS. — Vedėjas Step. Minkus, WLYN 1360 kilocycles ir FM 101.7 banga sekmadieniais nuo 1-1:30 val. p.p.

BOSTON, WORCESTER, BROCKTON, Mass. — Vedėjas P. Viščinis, 173 Arthur St., Brockton, Mass., tel. JU 6-7209; FM bangomis 107.9 mc. WHIL 1430 kil. Medford, Mass. sekmadieniais nuo 11-12 vid.

DETROIT, MICH. — Lietuviškų melodijų radio valanda WJLE stotis, banga 1400 šeštadieniais nuo 3-4 p.p. Vedėjas Ralph J. Valatka, 15756 Lesure Detroit, Mich. 48227, telef. 273-2224.

HARTFORD, CONN. — ved. Alg. Dragūnavičius, WBMI - FM 95.7 sekmadienį nuo 12 iki 1 p.p. — 273 Victoria Rd., Hartford, Conn., telef. 249-4502.

PITTSBURGH, PA. — WZUM, 1590 banga sekmadieniais 12 iki 12:30 p.p. Vedėjas V. A. Yucius, 52 Shady St. W. Pittsburgh, Pa. 15228, tel. 563-2754.

PHILADELPHIA, PA. — Bendruomenės Balsas, WTEL, 860 kilocycles šeštadieniais nuo 1:30 - 2:30 p.p. 1203 Green St., Philadelphia, Pa. 19125; PO 5-0932.

LOS ANGELES, CALIF. — L. Bendruomenės radijo valandėlė — KTYM banga 1460 sekmadieniais 5-5:30 v. p.p.

ROCHESTER, N.Y. — Kultūrinė lietuviška valandėlė sekmadieniais 9-9:30 val ryto per WCMF-FM, 96.5 mc. Klubo valdybos pirm. Pr. Puidokas, 680 Wilkins St. Rochester, N.Y. 14621.

DARBININKAS

910 WILLOUGHBY AVE. BROOKLYN, N. Y. 11221

Editorial Office GL 5-7281 • Business Office GL 2-2923 THE WORKER (Title Copyright) by FRANCISCAN FATHERS

Eina nuo 1915 metų.

1951 sujungė AMERIKĄ, LDS organą DARBININKĄ ir LIET. ŽINIAS

Second-class postage paid at Brooklyn Post Office

Published semi-weekly except holiday weeks and July and First week in August when published weekly.

Prumeratos kaina \$9.00 — Subscription per year \$8.00

Laikraštį tvarko REDAKCINĖ KOMISIJA.

Straiptinius ir korespondencijas redakcija talso savo nuožūra. Nenaudoti straipsniai augami ir gražinami autoriams prašant. Pavarde pasirašyti straipsniai nebūtinai išraiškia redakcijos nuomonę. Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

Mes visada turėsime birželį

Birželyje vežė žmones. Durtais surėmė, grūdo į gyvulinius vagonus visus, kurių pavardes tik spėjo išskaityti nepabaigiamuose sąrašuose. Užkaltai, be oro ir vandens, žiaurioje kelionėje mirė seneliai ir ligoniai, troško naujagimiai, verkė alkani vaikai ir begalinį skausmą kentė motinos, negalėdamos nei pačios jiems padėti, nei iš kur nors pagalbos prisiskauti.

Tai buvo pirmieji mirties traukiniai į Sibirą, pavergėjo tautos išnaikinimo šėtoniško plano pradžia.

Nuo to laiko praėjo daugiau negu ketvirtis šimtmečio. Pasikeitė pasaulis ir žmonės. Laiko tėkmė, nešdama užmarštin skausmą ir kančias, pamažu gydė pereito karo žaizdas. Gaivalingo ir modernaus gyvenimo sukūriai daugeliui sutraiskė praetis siaubą ir nuvijo šalin tikrovės prisiminimus. Bet ne lietuvių tautai. Jos tragedijos nugarazdinti užmarštin neįstengs jokia jėga. Joks laikas neužgydys tautos žaizdų. Jas kasmet atgaivins nepamirštamas Birželis. Mes kasmet rinksimės į bažnyčias, į minėjimų sales, prie paminklų žuvusiems dėsım vainikus ir, nulenkę galvas, pagerbsim už laisvę mirusius ir nukankintus savo tautos vaikus.

Birželyje mes sutvirtinsim savo ryžtą pavergtam broliui išvaduoti. Mes iš naujo rikiuosim savo gretas. Sieksim vėl plačiau išeiti į pasaulį ir jam garsiau sušukti apie didžiąją dvidešimtojo amžiaus gėdą ir žmonijos nelaimę.

Birželyje mes stiprinsim tarpusavio ryšius. Širdyse įžiebsim žvakutę partizano kapui, sveikinsim tėvynėje kovojantį ir kenčiantį lietuvi. Tvirčiau iš-

tiesim patriotui savo ranką, arčiau prie jo prieisim, atnaujin-sim draugystę, išsikalbėsime, geriau vienas kitą suprasim, kad bendrai galėtume vesti griežtesnę kovą prieš savo priešą—okupantą.

Birželyje iš naujo parodysim pavergėjui, kad esam vis budrūs ir ryžtingi, kad laisvės siekio nepamiršim, niekada ir niekas nepajęgs jo nuslopinti. Kad niekas mūsų nei užliūliuos, nei užmigdys.

Laisvės troškulio okupantas nepajėgė išvežti iš Lietuvos Sibiro mirties traukiniais, nepajėgė jo sunaikinti darbo vergų stovyklose nei kalėjimuose. Nepajęgs jo numarinti nė dabar. Nei tėvynėje, nei išeivijoje. Nežiūrint, kokius metodus jis naudotų.

Joks priešų suktumas, joks

Molotovo siūlymas: Lietuvai Vilnius, Vokiet. Užnemunė

Ateinantį spalio mėnesį su-eis 30 metų nuo tų dienų, kada Kremliaus valdovai ėmė sudarinti su Baltijos valstybėmis "draugingumo ir savitarpinės pagalbos" sutartis. Kokią "pagalbą" jie rengė Lietuvai, geriausiai pavaizduoja telegramas ir susirašinėjimas tarp Maskvos ir Berlyno, vykęs prieš pat Lietuvos delegacijai atvykstant į Maskvą ir už delegacijos nugaros, jai jau esant Maskvoj.

Štai ką pranešė Hitlerio ambasadorius Schulenburgas į Berlyną:

Telegrama. Labai skubu. Griežtai slapta. Nr. 463, spalio 3 d. Maskva, 1939 m. spalio 3 d. 19:04 val. Gauta 1939 spalio 3 d. 21:10 val.

Molotovas šiandien 14 val. pakviėtė mane į savo įstaigą, kad praneštų: Sovietų vyriausybė pasakysianti šiandien atvykstančiam Lietuvos užs. reik.

rafinuotumas neįstengs lietuviu padaryti jo tarnu, nes Lietuvos laisvė yra didžiausias ir visuotinis visų mūsų siekis. Šiam pasiryžimui pakartoti, pasisemti jėgų, iš naujo uždegti kovos ugnį ir okupanto niekšybei bei žiaurumui įrodyti mes visada turėsime Birželį.

Bronius Nainys JAV LB centro valdybos pirmininkas

ministrui, kad draugiško tarpusavio santykių sprendimo greičiausia panašiai, kaip su Estija) rėmuose Sovietų vyriausybė ketina perleisti Lietuvai Vilnių ir jo apylinkes, tačiau drauge Sovietų vyriausybė nurodysianti Lietuvai savo teritorijos žinomą dalį. (Turima galvoj Užnemunė. — E.) Molotovas klausia, kokiu formaliu būdu mes tatau manytume atlikti. Jo manymu, Sovietų-Lietuvos protokolas Vilniaus klausimu ir Vokietijos-Lietuvos protokolas dėl Lietuvos srities, perleidžiamos mums, turėtų būti pasirašytas vienu metu".

Taip Molotovas, pradėdamas su Lietuva kaip katės su pele žaidimą, pasiūlė Hitleriui Užnemunę pasiimti tuojau. Vokiečiams toks pasiūlymas nepatiko. Schulenburgas toliau toj telegramoj taip aiškino:

"Aš atsakiau, kad ši sugestija man nėra priimtina. Man atrodo, kad būtų logiškiau, jei Sovietų vyriausybė duotų Vilnių mainais už mums perleidžiamą Lietuvos žemės juostą ir vėliau tą juostą perduotų mums. (Atseit, Schulenburgas siūlė, kad Maskva, perleisdama Lietuvai Vilnių, tuojau okupuotų Užnemunę. — E.) Molotovas atrodė ne visiškai sutinkąs su mano pasiūlymu, bet pareiškė norą, kad paklauskiau savo vyriausybės nuomonės ir du-

čiau jam atsakymą rytoj vidudienį. Molotovo pasiūlymas man atrodė žalingas, nes tai pasaulio akyse padarytų mus Lietuvos teritorijos "plėšikais", o sovietų vyriausybė figūruotų kaip dovanotoja... Man atrodo, kad svarstyti tik mano sugestija. Tačiau prašau jus apsvarstyti, ar nebūtų mums priimtina atskiru Vokietijos—Sovietų slaptu protokolu įvykdyti Lietuvos teritorijos juostos perleidimą, kol Sov. S-ga faktinai inkorporuos Lietuvą. Tai yra mintis, kuria, aš tikiu, buvo pagrįstas susitarimas dėl Lietuvos. Schulenburg."

Kitą rytą Ribbentropas telegrafavo Schulenburgui iš Berlyno:

"Telegrama. Berlynas, 1939 spalio 4 d. Griežtai slaptai. Nr. 488. Liečia jūsų telegramą Nr. 463. Aš taip pat nelaikau tinkamu Molotovo siūlomo metodo dėl Lietuvos teritorijos juostos perleidimo. Priešingai, malonėkit paprašyti Molotovą šiuo metu neaparti su lietuvišiais šios teritorijos perleidimo (t.y. dar nepasisakyti, kad susitarta su Hitleriu Lietuvą pasidalinti. — E.), bet prašykite, kad Sovietų vyriausybė prisiektų prievolę Vokietijos atžvilgiu palikti tos teritorijos juostą neokupuotą Sovietų kariuomenės įvedimo į Lietuvą atveju, kuris gali būti numatomas, ir palikti Vokietijai nustatyti datą, kada teritorijos perleidimas turėtų būti formaliai atliktas. Susitarimas tuo reikalu turėtų būti fiksuotas slaptu raštu pasikeitimu tarp jūsų ir Molotovo".

Pažymėtina, kad iki to laiko Molotovas niekur raštu, net ir su vokiečiais susirašinėdamas, nebuvo užsiminęs, kad rengiasi Lietuvą užimti. Tik vokiečiai apie tą kalbėjo, kaip apie saivainę suprantamą ir seniai sutartą dalyką. Dabar ir Molotovas jau atvirai apie tai parašė, rašydamas Schulenburgui Ribbentropo pageidaujamą notą. Būtent, 1939 spalio 8 dieną, Lietuvos delegacijai tebesant Maskvoj ir "tebesitarian" dėl vadinamosios "savitarpinės pagalbos", Stalinui maloniai žadant "atiduoti" Lietuvai Vilnių, Molotovas parašė Schulenburgui tokį pasižadėjimą: "Slapta. Pone Ambasadoriau,

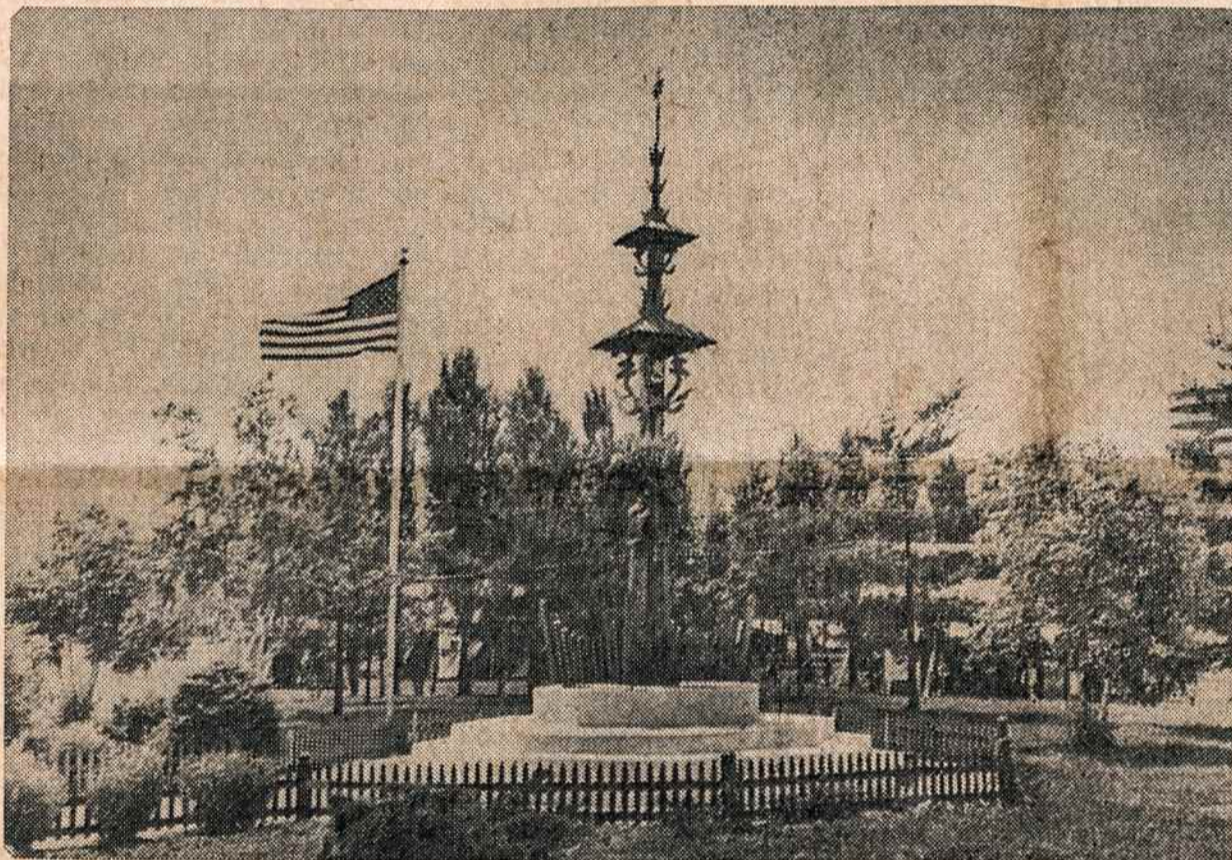
teriu garbę patvirtinti, kad ryšium su slaptu papildomu protokolu Lietuvos reikalu, pasirašytu tarp SSSR ir Vokietijos 1939 m. rugsėjo 29 d. (28 d.) tarp mūsų esama šio susipratimo:

1. Protokole paminėta ir prie jo pridėtame žemėlapyje pažymėta Lietuvos teritorija nebus Raud. Armijos okupuota tuo atveju, kai ji įžygiuos į Lietuvą;

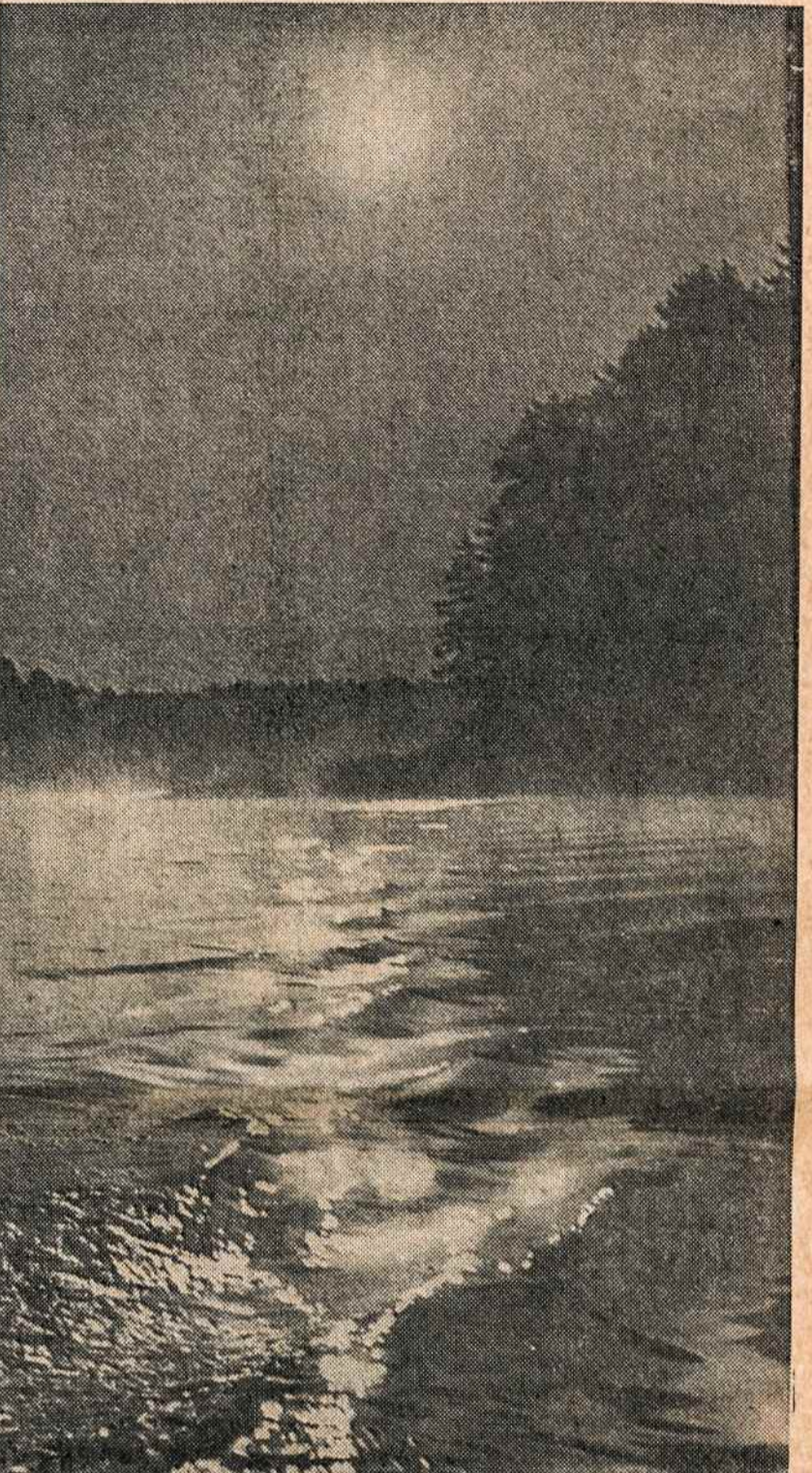
2. Paliekama Vokietijai nustatyti datą, kada ji įvykdys nutarimą dėl anksčiau paminėtos Lietuvos teritorijos perleidimo Vokietijai.

Prašau priimti, pone ambasadoriau, mano aukščiausios pagarbos pareiškimą. V. Molotov."

Sis naujas šamokslo pakeitimas iš tikrųjų buvo nacių sutikimas, kad rusai pasimtu visą Lietuvą. Hitleriui tuo metu labiau, negu Lietuvos žemės gabalas, buvo reikalingos Maskvos duodamos karinės medžiagos, o žemes jis vistiek manė vėliau visas atsiimsiąs. O Maskva noriai griebė žemes ir žmones. Už tą progą pusantrų metų padėjo Hitleriui auginti ragus, kuriuos tasai, neilgai laukęs, atsuko prieš tą pačią Maskvą. (Elita)

Lietuviškas kryžius Flushing Meadows parke, buvusioje pasaulinės parodos aikštėje. Nuotr. R. Kisieliaus

Teka saulė ir atspindi Nemune ties Birštonu

NELE MAZALAITĖ DESIMTOJI MŪZA ISTRAUKOS IS KNYGOS

(3) Stai, džiaugiasi ji, jos žmonės atvyksta, jauni ir linksmi, būriais, išspuošę gėlėmis, jie šoka aplinkui ją žemai, ir kiti lipa aukštyn, nešini, kaip į šventyklą, aukomis — baltus balandžius ir gėlių žiedus, kaip smagiai jie kopia, kaip skuba į jos galvą. Ir spiauna į ją. Ir jos iškilia galvą, į jos ranką, kuri niekuomet nepavargsta laikyti deglą — ir į tą šviešią ję spiauna. Čia gimę, augę čia, jos žmonės, jos jauni žmonės.

Sako, yra tokių keistų žmonių, kurie įdėmiai stebi, per daug galvoja, perstipriai išgyvena ir mato ko nereikia. Tai jie tvirtina, jog Laisvės Statula sudrebėjo, pasijudino, lyg norėtų atsispirti iš savo piedestalo, nužengti, nubristi per vandenis į ten, kur jos šaukėsi ir šaukėsi nesiliaudami — vieni jau nutildyti prievartos, kiti prilaikydami jų balsus, žūstantį, kaip negaustą šventą ugnį — ji veržėsi bėgti bėgti ten, kad nepavėluotų.

ga? Sporto trofėjus? Indas užspauti pagautą grobį? Jokio tvinkšėjimo primenančio širdies plakimą, jokio kito garso, kaip lankančiųjų žmonių balsai. Ir jokio garso jos galvoje — tie, kurie nusimano tokiuose dalykuose, užliejo jos ausis kiekia už varį, už plieną, už akmenį. Abejingumas — vadinasi ta vata.

Ir ji net neįjunta, kad ji stovi palikta, kaip keista teta, kurios atvyksta pasižiūrėti iš smalsumo, kaip beprasniai praleidusi savo dienas, belaukianti nežinomos užbaigos, senmergė.

Nusikaltimų kalnas

Žmogus buvo jau perėjęs pro visus nusiminimų ir netikrų vilčių vartus, ir jis tarė, jog buvo vienas kelias: jis turėjo eiti į pasaulinį Aukščiausią Teismą ir apkaltinti plėšiką į akis, visiems girdint.

Jis buvo paprastas, tasai žmogus, tačiau žinojo, jog kiekvienas yra savo Tėvynės atstovas. Jis neturėjo už savęs jokios regimos galybės, kuri gintų ir globotų jį, bet tikėjo, kad tas, kuris yra teisus, nugalė ir vienas, šitai buvo rašoma visų įstatymų (net ir plėšikų kraštuose buvo tokios knygos). Be to, juk jis iš tikrųjų nebuvo vienas: jis tikrai galėjo tarti, kaip įgalios šimtų milijonų — Aš, tai yra aš kiekvieno, kuris ken-

čia pavergtas.

Neilgai reikėjo ieškoti, jis žinojo, kaip žino visus pasaulis, kur yra Teisybės Vieta, kur gali pakloti savo apkaltinimą ir skundą ir būti išgirstas ir išklausytas. Tereikėjo truputį pavažiuoti, nedaug paėjėti, ir jis jau stovėjo prieš teisingumo atvaizdą, spindintį ir perregimą, tarsi kristolas: kaip tik tai tuometu iš kiekvieno lango atsimušė saulė, šitai ir tinka palaima teikiantiems rūmams.

Vartai buvo atidari, sargai vaikštinėjo tingiai, kaip nupešti balandžiai, žaliavo ir žydėjo kiemas, ir fontanų vandenys šnerėjo — viskas laukė žmogaus, kiekvieno, milijonų, kad prisirištų nuskriausti ir išiegti gavę teisybę — žmogus buvo atvykęs į tikrą vietą.

Jis neturėjo ko slėpti kodėl atvyko, ir sustabdytas prie durų stačiai pasakė:

— Atėjau perspėti ir reikalauti: nusikaltėlis, kurio ieškojau per visą žemę, yra čia. Jis sėdi su teisėjais, aš atėjau pasakyti jiems, kad nurištų uždangalą nuo savo ir Teisingumo akių, kad plėšikas būtų nušautas ir priverstas gražinti ką mums yra pavogęs.

Sargas peržvelgė jį ir linksmai pasakė: — Ką galėjo pavogti nuo tavęs? — Jis žmogus tarė rūsčiai: — Laisvę.

Jį pavarė paprastai, be paaiškinimų, tam tereikėjo paties žemiausio sargo, ir tasai atliko tai su juoku ir išdidumu. Ir kai žmogus pasitraukė, vaikščiojo už vartų ir, sulaukęs sargybos pamainos, sugrįžo — jis pamėgino vėl įeiti, ir istorija pasikartojo: jis buvo nuvartas.

Bet jis atėjo kitą dieną ir daug kitų dienų — jis jau buvo pažįstamas iš tolo, ir jam neleido nė išžiūti, tam pamišėliui — jo neleido net prie vartų.

Tačiau argi jis liovėsi? Kaipgi žmogus gali nustoti kovoti, jeigu žino už ką? — Jis atėdavo ir atėdavo, jis svarstė, jog sargas yra tiktai statytinis, kuris neturi sprendimo nei supratimo, jam būtina reikėjo kaip nors pakliūti į vidų ir surasti tuos, kurie saugo teisingumą. Kas galėjo jam padėti?

Jis stovėdavo už tvoros ir žiūrėdavo iš stiklo pastatą — ir kaip akvariume jis regėjo judėjimą ir veiksmą, bet jis negalėjo suprasti prasmės, jeigu neleidžia ten įžengti su begalinio svarbumo reikalu.

Vieną kartą jis buvo išgąsdintas: už kristalo sienų jis pamatė milžiną: neišmatuojamo aukštumo ir didybės žengė tasai laiptais, ir žmogų apėmė baimė, ir jis pasijuto kvailas — kaip jis užimanė įsibratų čia su savo ir milijonų skundu,

juk jie tėra maži žmonės, gi čia tebuvo įleidžiami milžinai.

Bet jis išsigando dar labiau, jis beveik susmuko ant gatvės grindinio, kad vos išėjęs iš pastato durų, milžinas pasikeitė: buvo nedidelis, beveik mažas, jis nebuvo nė pilnai juodo veido, nebuvo ir baltas, ir nė raudonas — jis buvo margas, jis atrodė toks mizerija, lyg išvis nesantis. Tačiau — žmogus galėjo mirti vietoje, prisiekdamas — jog tai buvo tas pats, kuris viduje žengė milžiną.

Jis buvo taip sujauktas viduje dėl tokio keisto dalyko, jis negalėjo padaryti kitaip, kaip padarė: jis praėjo pro vartus, nesijvalgydamas ir nebijodamas jokio sargybinio, ir priėjo prie buvusio milžino. Tasai — kaip galėjai jį aptarti? — Tasai artinosi prie savo automobilio, ir baltas šoferis, laikydamas rankoje kepurę, pagarbiai atidarė duris.

— Aš tenorėjau paklausti, — tarė žmogus, ir Tasai atsuko — jis dėvėjo brangiai atrodantį kostiumą, jo marškiniai buvo skaisčiai balti, kaklaraiščio spalvos ramios — sutvėrimas dėvėjo džentelmenų įmautę.

— Pardon? — pasakė jis, — jūs klausėte? — Aš tenorėjau paklausti, — sako žmogus, —kas lipo laiptais tuo metu, kaip ir jūs? Kas, kai jūs išėjote per duris, pra-puolė, kas?

— O, o! — džiugiai susijuokė džentelmeno apdaras, — O, jūs nežinote! Eikš, aš parodysiu! O, o, o! kaip gražu! — Jis buvo paslaugus, jis buvo linksmas, jis buvo vaikas ir žvėris, jis norėjo vartytis ir voliotis po žemę — žmogus stebėjo ir matė.

— Tu nežinai? Tai tu esi laukinis! — Palauk, palauk ir gerai stebėk mane, — ir jis įnirio į vidų, kaip vjjurkas, o sargas nusilenkė jam, ir žmogus žiūrėjo skaudančiomis iš isitempimo akimis — jis aiškiai regėjo, kaip vos peržengęs slenksčių, tasai iškart pasidarė aukštas, galingas — milžinas. Jis apsisuko, sargas nusilenkė jam, ir durų lauko pusėje jis vėl tapo mažas, nė juodas nė baltas, ir taip toliau.

— Matai? Gražu! — sušuko Tasai, — aš pasakysiu paslaptį: to negali padaryti nė mūsų burtininkai — kiekvienas, kuris pakliūva ten, tampa didelis.

— Ar gali pasakyti didesnę paslaptį? — su širdgėla pasakė žmogus, — kaip reikia ten pakliūti? Aš mėginau, aš veržiausi, aš nesu įleidžiamas.

— Aš esu ten, — pasakė Tasai su džentelmeno kelnėmis, aš esu, ir labai paprasta, aš atėjau ir atsisėdau. — Jis buvo iškilmingas ir išdidus. Bet jis buvo ir smalsus: — O ko tu nori būti ten?

(Bus daugiau)

VISAS DIDŽIAŠIAS JĖGAS Į VIENĄ KRŪVĄ

Dr. A. Razmos, Lietuvos Fondo pirmininko, kalba, pasakyta New Yorko vėjais proga su rengtoje vakarieneje, gegužės 17 d. Waldorf Astoria viešbutyje.

(tęsinys iš pereinamojo nr.)

Kalbėdami, ar kas priklauso, ar nepriklauso tokiai partijai, grupei, turėtume naudoti sveiką lietuvišką laikyseną. Šiandien daugumai lietuvių partijoms ar grupėms nevaizduojama jokių vaidmenų. Tai laiko tik praėjimui. Visuomenė apsisprendžia ne pagal partiją, bet pagal lietuviškus reikalus ir darbus. Taip pat savo aukomis remia ne pagal partiją, bet žiūri, kad auka būtų duodama tikrai reikalingam darbui. Visuomenė nežiūri į vadovaujančių asmenų politinį nusiteikimą, bet žiūri kaip jis savo darbu aukojasi. Taip visuomenė parėmė lapkričio žygį. Jaunimo kongresą, Pasaulio lietuvių seimą, Lietuvos Fondą, Rezoliucijų Komisiją ir daugelį kitų realių darbų. Parėmė šiuos žygius daugiau nei buvo tikėtasi.

Čia turime pasimokyti, planuodami ateities veiklą.

Finansinė jėga

Finansinė parama yra pagrindinis mūsų kultūrinio visuomeninio veikimo laidas. Be fi-

nansinės paramos net kilniausi darbai neišvystytų dienos šviesos.

Pinigų pas lietuvius yra pakankamai ir jo turi užtekti visiems lietuviškiems darbams.

Manau, kad be ginčų galime tvirtinti, kad Amerikoje yra 30 tūkstančių lietuvių, kuriems lietuvišką ir Lietuvos išlaisvinimo rūpi. Tad jei tie 30 tūkstančių lietuvių kasmet aukotų po 100 dol. lietuviškiems reikalams, tai kasmet surinktume tris milijonus dolerių. Pasakiška suma! Jeigu surinktume tik trečdali, ir tada turėtume vieną milijoną dol., kurio pakaktų mūsų visiems lietuviškiems reikalams ir lietuviškai spaudai.

Tai nėra utopinis apskaičiavimas. Jis yra mūsų pajėgumo ribose. Reikia tik surasti pakankamai žmonių, kurie būtų pasišventę ir turėtų gabumų finansus organizuoti. Čia turime visi pagalbauti, kaip pasiekti šią finansinę realybę.

Lietuvių Fondas negali skystis. Tiesa, pradžioje visi Fondo organizatoriai buvo laikomi ne realiais svajotojais, net su vėju malūnais kovojančiais Donkichotais, bet — visi kritikai apsilvė. Šiandien Lietuvos Fondas peržengė per pusę milijono. Greitai pasieksime 600 tūkstančių sumą. Tai didelis

laimėjimas, ir padėka priklausytojams, šio vakaro dalyviams, jūsų narsiesiems Fondo organizatoriams. Ypačingai dideli nuopelnai priklauso didiesiems Fondo aukotojams — tai Aleksandrai ir dr. Juozui Kazickam. Jie Lietuvos Fondui yra paaukoję per 16 tūkstančių. Taip pat visą Fondo organizavimo laiką dėję daug energijos ir pasišventimo.

Sios puikios nuotaikos akivaizdoje pažadu jums, kad jūs ir visų Lietuvos Fondo organizatorių pagalba už dviejų metų Fondas turės milijoną dol. Tai bus didelis laimėjimas ir pasididžiavimas. Gerai investuodami tą milijoną, kasmet lietuviškiems reikalams galėsime skirti arti 100 tūkstančių dolerių.

Jau iki dabar Lietuvos Fondas lietuviškiems reikalams davė apie 70 tūkstančių dol. 1968 metais davė 28 tūkstančius, šiais metais vėl paskirs per 30 tūkstančių. Lituaništinio švietimo reikalams, vadovėliams, pačių mokytojų studijoms jau duota apie 30 tūkstančių, jaunimo kongresui — 4,000, lituanistikos studijoms — 5,000, Lietuvos Rašytojų Draugijos premijoms — 3,000, Lituaništinio Varsio 16 gimnazijai kartu — 3,000.

Tai pačios stambiausios žuvis. O kur jaunimo laikraščiai, Donelaičio vertimas, sportininkai, Čiurlionio galerija, kurie taip pat buvo paremti nemažom aukom. Dabar Fondas pasiryžo finansuoti Lietuvos istorijos išleidimą.

Keliuose universitetuose galima įsteigti lituanistikos katedrą su lietuvišiais profesoriais, bet pradžiai reikia suorganizuoti po keliolika tūkstančių dolerių paramos.

Yra daugybė kitų projektų, kurie būtų naudingi lietuviškiems reikalams, bet — viskam reikia pinigų.

Taigi, matote, reikalai skubūs, — reikia kuo greičiau surinkti visą milijoną.

Suburdami į krūvą visas savo jėgas — savo kūrybines, organizacines ir finansines, — pasieksime ne tik milijoną, bet atliksime ir kitus didelius darbus, kurie dabar mum atrodo tik svajonė. Tad — kartu visom jėgom už Lietuvą, lietuvių ir lietuviškus reikalus!

Dar kartą ačiū jums, new-yorkiečiai, už šią šaunią Fondo vakariene, ačiū spaudai, kuri skelbė visiem jūsų dosnumą. Jūsų pavyzdžiu seks ir kiti miestai.

Dailininkai remia jaunimo užmojus

Moksleivių Ateitininkų Sąjungos centro valdyba, kuri išrinkta Toronte iš studentų, nutarė suteikti lėšų sąjungos veiklai. Sunkūs darbai. Bet nauja valdyba energingai ėmėsi šio žygio. Ji kreipėsi į lietuviškus dailininkus, prašydama paaukoti jų organizuojamai loterijai savo kūrinių. Ir štai 17 dailininkų mielai sutiko. MAS centro valdyba širdingai dėkoja menininkams: J. Bakiui, V. Balyniui, T. Idzelytei, V. Igniui, P. Jurkui, V. Kristolaitiui, R. Laniauskui, N. Palubinskienei, J. Paukštenei, dr. M. Ramūnienei, paaukojusiai dail. A. Tamošaičio paveikslą, S. Smalinskienei, Setkui, Šimkevičiui, P. Vaskiui, A. Vektorytei, R. Viesulii, G. Zumbakienei už parodytą nuosirdumą ir pritarimą šiam užsimojimui. Visose vietovėse šios loterijos bilietai yra platinami. Jeigu kas dar norėtų gauti šios loterijos knygučių platinimui, rašykite: J. Pleinys, 137 Gladstone Av. Hamilton 22, Ont., Canada, ir tuojau bus pasiūstas. Visi paremkim jaunimą, dirbantį lietuvišką darbą. Neužtenka vien gražių žodžių, bet reikia ir materialinės paramos veiklai. Šios loterijos premijų paskirstymas įvyks liepos 5 Dainavoje, moksleivių ateitininkų stovyklos uždarymo metu.

Atsargus

Isikalęs sau į galvą, kad jis gali kartais būti gyvas palaikytas, Jordano pirklys Alifas pasidarė sau kapą su aliarniais mygtukais ir langais.

(p.)

A. A. Kęstutis Kudžma laidotuvių atsisveikinimo vakare kalba dr. Br. Radzivas, šalia kun. V. Dabušis ir moksleivių ateitininkų vėliava.

KĖSTUTĮ KUDŽMĄ PRISIMINUS

Gegužės 15 vakarą New Yorko pasklido liūdna žinia, kad štai, širdies smūgio ištiktas, Albany, N.Y., mirė visų gerai pažįstamas ir mielas Kęstutis Kudžma, sulaukęs vos 41 metų. Žinia sklido telefonais. Niekas nenorėjo tikėti, bet — deja, tai buvo tikra žinia. Ir nieko kito nebėliko, kaip rengtis gedului ir laidotuviams.

Kęstutis Kudžma tarnavo N. Y. valstybės švietimo sistemoje. Kiekvieną savaitę turėdavo vykti į Albany tarnybos reikalais. Keliavo į Albany ir aną savaitę, nors jis ir jautėsi pavargęs, nors šeima prašė pasilikti namie, prašė net į ligoninę gulti. Bet jis buvo pareigos žmogus, savo darbą visada stengėsi atlikti gerai ir sąžiningai. Iškelio ir taryk.

Albany, N. Y., jam pasidarė negera. Norėjo grįžti atgal į New Yorką, bet prie automobilio gatvėje, draugo akivaizdoje sukniubo. Širdies smūgis jį nukirto vietoje.

Velionis buvo pašarvotas M. Šalinskienės laidojimo koplyčioje. Sekmadienio vakarą čia įvyko atsisveikinimas. Tą dieną buvo ateitininkų šventė, moksleivių ir studentų įžodis, bendri pusrūčiai. Dabar ateitininkai čia rinkosi atsisveikinti su savo broliu ateitininku. Rinkosi ir kiti, kurie tik pažino šį jauną ir taurų vyrą. Pirmadienį gėde žvakės Apreiškimą parapijos bažnyčioje ir susirinkusiųjų gausus būrys kalbėjo paskutines maldas. Palaidojo jį Holy Ruth kapinėse, Westbury, L. I.

★

Kęstutis Kudžma buvo gimęs 1928 balandžio 23 Kybartuose. Antrojo pasaulinio karo audros jį vienui vieną išbloškė iš namų į svetimus kraštus. Buvo vos 16 metų berniukas. Bet jis nepasimetė ir nepažuvo. Įsijungęs į lietuvių bendruomenę, baigė 1948 Scheinfeldo lietuvių gimnaziją.

Atvykęs į Ameriką, įsikūrė Brooklyne. Reikėjo pačiam užsidirbti duoną ir mokytis. Tai dirbo įvairiai — kartais dienom, kartais vakarais, kad tik galėtų mokytis. 1950-1954 studijavo St. Johns universitete visuomeninius mokslus.

Baigęs studijas bakalauro laipsniu, išvyko atlikti karinės prievolės. Neturėdamas kokių giminių nei artimųjų, jis į pranciškonų vienuolyną atnešė savo turtą — nedidelį lagaminą, kurį globojo Tėv. Modestas Stepaitis, O.F.M. Kariuomenėje tarnavo Korejoje. Iš ten sugrįžęs, pirmiausia jis pasirodė pranciškonų vienuolyne ir, pasiėmęs lagaminėlį, vėl pradėjo studento gyvenimą. 1956-7 mokėsi Fordham universitete

psichologinių tyrimų asistentu. Mokėsi visą laiką, rengdamasis doktoratui.

Visuomeniniame darbe

Nors ir turėjo pats užsidirbti duoną, bet šalia mokslo jis dar surado laiko visuomeninei veiklai. Jis buvo skautas, ateitininkas. Reikėsi abiejose organizacijose, vėliau vis labiau įsijungė į veiklą ateitininkuose, 1953-54 buvo Studentų Ateitininkų Sąjungos centro valdybos pirmininkas, tuo pačiu laiku stovėjęs Baltų Studentų Federacijoje, buvo net tos Federacijos pirmininkas 1954.

Reikėsi ir Lietuvių Studentų Sąjungoje, 1954 buvo tos sąjungos pirmininkas. Rengė suvažiavimus, stovyklas, skaitė paskaitas jaunimo auklėjimui klausimais.

Redakcijų narys

Su studento dienomis jis pradėjo dirbti Ateities redakcijai, buvo ir Studentų Gairių redakcijos narys. Rašė ne tik į tuos minėtus laikraščius, bet taip pat rašė į Darbininką, Draugą, į Laisvę. Rašė aktualiais jaunimo klausimais.

★

Buvo jis vedęs Reginą Ingelevičiūtę, augino du sūnus — Liną ir Darių, kurie abu lanko ir lietuviškas mokyklas.

Prieš porą metų drauge su dr. V. Vygantu, svainiu, ir žmonos tėvais buvo persikėlęs gyventi į Little Neck. Ten dviejuose namuose gyveno visa nemaža giminė.

Kas pažino Kęstutį Kudžmą, visi džiaugėsi jo išsiauklėjimu, santūrumu, kuklumu. Ateidavo jis aukštis ir lieknas, plaukus suvertęs bangele, su šypsena veide. Turėjo ir sąmojaus ir tuo sąmojumi pradėdavo pokalbį.

Hartfordo lietuvių Moterų Klubo veikla

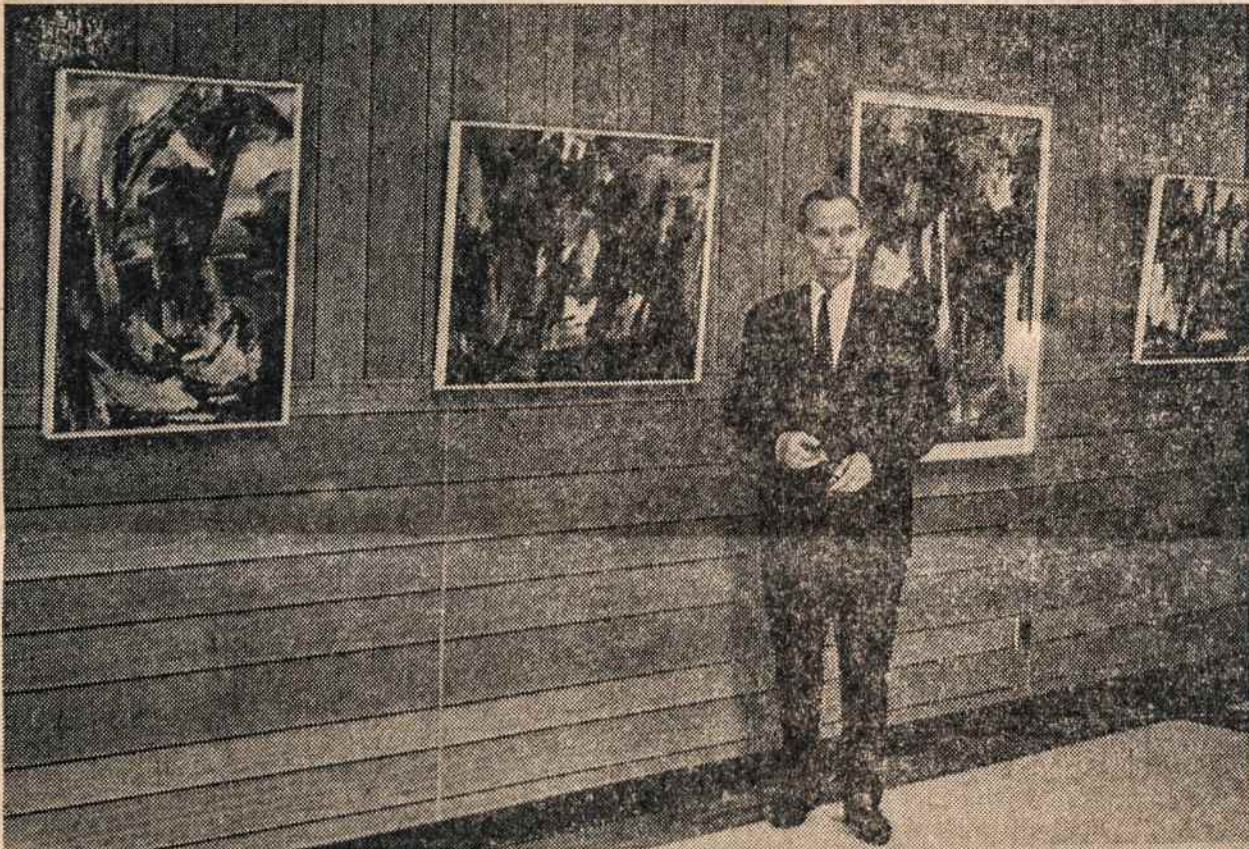
"Mylios ilgumo stalas"

Lietuvių Moterų Klubų Federacijos pirmininkės Vincės Jonuškaitės pastangų dėka prieš keletą mėnesių Hartforde buvo įsteigtas Lietuvių Moterų Klubas. Į steigiamąjį susirinkimą atsilankė daugiau dalyvių, negu kad buvo tikėtasi. Išrinkta valdyba. Į ją įeina: A. Ustjanauskienė, S. Čiurlienė, D. Brazdžionienė, B. Zabulienė, D. Grajauskienė ir A. Vitkuvienė.

Kadangi į steigiamąjį susirinkimą jokių korespondentų nebuvo pakviesta, tai sunku pasakyti, kokie ateities planai buvo svarstomi. Tačiau, nepaėjus nei porai savaitėi, jau teko išgirsti per lietuvišką radiją, o taip pat ir per amerikiečių spaudą, kad Hartfordo Lietuvių Moterų Klubas ruošia "tradicinį lietuvišką Velykų stalą". Taip buvo paskelbta per mūsų radijo valandėlę, o amerikiečių spauda stalą pavadino: "A mile long Lithuanian traditional Easter table".

Nėra abejonės, jog moterų klubo organizatorės prieš pirmąjį pasirodymą buvo labai susirūpinusios. Nė viena iš jų negalėjo pramatyti, kaip tautiškai reaguos į naujai įsteigtos organizacijos pirmąjį žingsnį. Dėl tos priežasties tos, kurios turėjo jau praktikos iš kitų parengimų, apskaičiavo, kad daugiau kaip šimtas svečių neatėis. Bet svečiai pradėjo birti kaip žirniai iš maišo. Ne šimtas, ne du, bet beveik trys šimtai tautiečių pripildė Lietuvių Klubą salę, ir organizatorėm nieko kito neliko, kaip tik organizuoti papildomas kėdes ir stalus.

(atkelta iš 6 psl.)

Dail. J. Bagdonas savo kūrinių parodoje, kuri buvo surengta birželio 6, 7 ir 8 Angelių Karalienės parapijos abiejose salėse. Nuotr. R. Kisieličius

DAIL. JUOZO BAGDONO PARODA NEW YORKE

Birželio 6, 7 ir 8 Angelių Karalienės parapijos salėse buvo surengta dail. Juozo Bagdono kūrinių paroda, kurią globojo LB New Yorko apygarda.

Oficialus parodos atidarymas įvyko šeštadienio vakarą, birželio 7 d., 6 v.v. Atidarymo kalbą pasakė LB apygardos pirmininkas Aleksandras Vakselis, primindamas dailininko gyvenimo pagrindinius bruožus, trumpai charakterizuodamas jo kūrybą. Dailininkas padėkojo visiems, kurie padėjo parodą surengti, ypač padėkojo parapijos šeimininkams, kurie leido šiam reikalui pasinaudoti naujai atremontuotomis salėmis.

Per visas tris dienas, nežiūrint gana šiltoko oro, parodą aplankė apie 150 žmonių. Buvo išstatyta 46 paveikslų parodota 10.

Kaip žinia, dailininkas yra abstrakcinio meno atstovas, pamėgęs tapyti erdvėje judinčius kūnus, kurie kartais primena debes, kalnų atlauzas ar ugniakalnio išmestus akmenis. Tokius kūrinius jis išstatė ir šioje parodoje. Jie nutapyti paskutiniu laiku — šią praėjusią žiemą.

Dailininkas mėgsta didelio formato paveikslus. Jo gigantiški judesiai neišsitenka paprastose drobėse, tai neučia paveikslai vis didėja. Toje pat salėje prieš porą metų buvo išstatęs ir savo didžiausius dar-

bus, kai visoje salėje sutilpo 5 paveikslai, ir jų didžiausias buvo apytikriai 20 pėdų ilgio, kokio 15 pėdų aukščio.

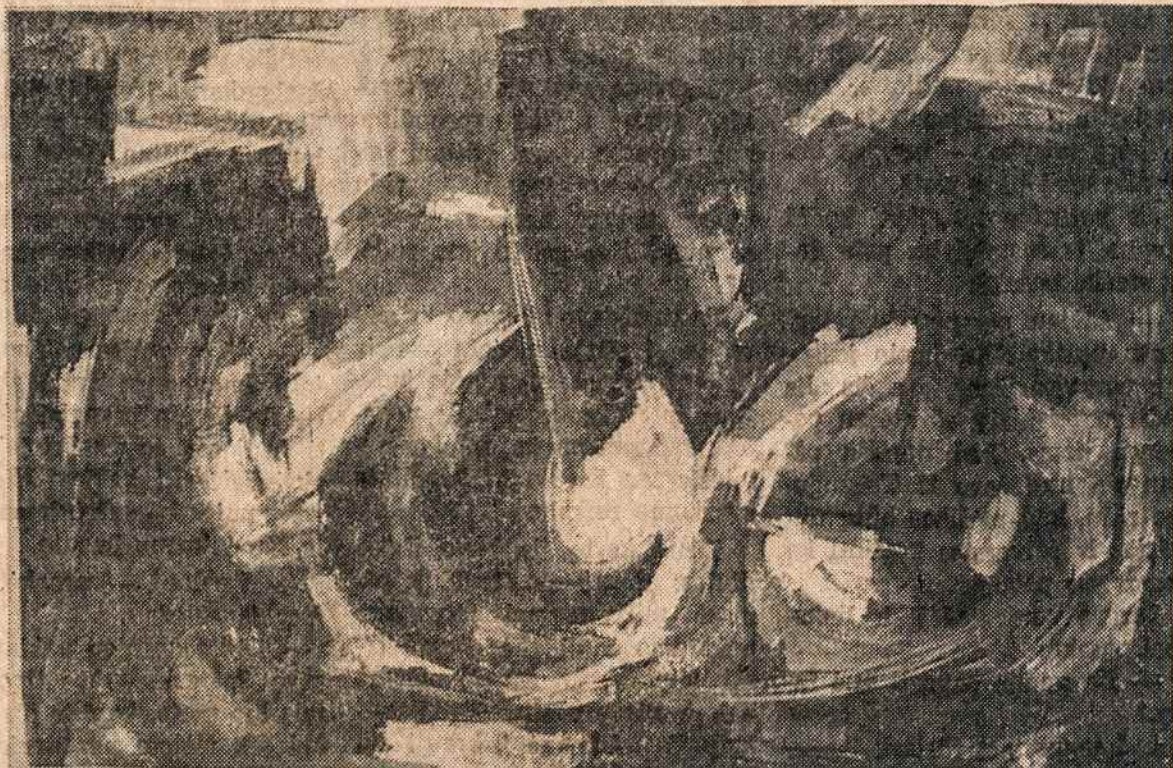
Dabar dailininkas susikoncentravo prie mažesnių formatų. Parodoje ir vyravo tokie mažesnio formato paveikslai, nors pora buvo ir didesnių.

Dailininkas mėgsta aliejinę tapybą, kuri jam duoda progos dažus krauti sluogsniais, įmaišyti net smėlį. Taip paveikslai turi labai įvairią ir turtinę faktūrą.

Retkarčiais mėgsta ir temperos dažus. Su jais dažų sluogsniai jau nesudėsi ir didesnių reljefų neišgausi. Ir šioje parodoje buvo išstatyta keletas skaisčiai žėrinčių temperų.

Paroda buvo gražiai sutvarkyta, paveikslai įreminti, skoningai salėse iškabinti. Salės — atremontuotos iš pagrindų, sudėtos naujos medžio sienos, nauji langai, naujos grindys, naujos šviesos. Visur švaru ir gražu.

(p.)

Kompozicija, dail. J. Bagdonas paveikslas iš jo parodos.

Nuotr. R. Kisieličius

Pirmoji pranciškonų pastogė

25 METŲ PROGA

Gegužės 24 paminėta pranciškonų vienuolyno Greene, Maine, 25 metų įkūrimo sukaktis.

Sis vienuolynas tuo reikšmingas, kad jis pirmas pastovus lietuvių pranciškonų namas Amerikoje, įsteigtas 1944. Kiek anksčiau gi įsikurta Pittsburghe, bet tik leidžiant vietos vyskupui laikinai ten pagyventi. Portlando vyskupas davė leidimą visam laikui, atsišvelgdamas, kad jo vyskupijoje buvo apie 600 lietuvių, kuriuos reikėjo aptarnauti religiskai.

Kai kūrėsi Greeneo vienuolynas, buvo tik 2 lietuvių pranciškoni šioje krašte: T. Justinas Vaškys, OFM, ir T. Juvenalis Liauba, OFM. Pradžiai sunki, bet ryžtas smarkus. Iš šios nuošalios vietos tikėtasi pasklisti po visą Ameriką bei Kanadą. Taip ir atsitiko. Turint pastovią pastogę, jau lengviau buvo galima žvalgytis pla-

čiau, kai atvyko daugiau lietuvių pranciškonų iš Europos. Greeneo vienuolynas brendė planai tolimesnės pranciškonų veiklos, kuri šiandien apima spaudą, jaunimo auklėjimą, parapijų darbą ir misijas. Dabar lietuvių pranciškoni turi 6 vienuolynus.

25 metų jubiliejus paminėtas gausiu pobūviu, kuriame dalyvavo pranciškonų provincijos, apylinkės amerikiečių dvasiškija, valstybės bei miesto pareigūnai ir apie 150 apylinkės žmonių, kuriuos religiskai aptarnauja Greeneo vienuolyno kunigai. Sveikinimuose visi išreiškė džiaugsmą, kad šis vienuolynas įsikūrė, išsilaikė ir turėjo tokios gilios reikšmės lietuvių pranciškonų raidai. Vaisių metų ypatingai jautrų žodį tarė lietuvių pranciškonų organizatorius ir Greeneo vienuoly-

no kūrėjas T. Justinas Vaškys, kuris dabar ten yra vyresniuolu. Jo žodžiai buvo kupini prisiminimų apie anuos tolimus metus.

Be šio pobūvio, 25 m. jubiliejus prasmingai buvo paminėtas koplyčios pagražinimu. Idėti nauji vitražai, Kryžiaus Keliai, pertvarkyti altoriai, naujai išdengtos sienos. Visa tai atliko dail. V. K. Jonynas. Dabar toje koplyčioje viskas yra meniška, modernu, lietuviška. Amerikiečiai negali atsistebėti abstrakčiais vitražais, lietuviškos ornamentikos žvakidėmis, pusiau abstrakčiais Kryžiaus Kelių paveikslais aluminume ir medyje. Prie viso to prisideda jau anksčiau sukurtas dail. A. Kašubienės galinė sienų didelis mozaikinis paveikslas ir dail. V. Kašubos skulptūrinis altorius.

Siaip Greeneo vienuolyno padėtis yra daug pasikeitusi per tuos 25 metus. Ankstesnės kartos lietuvių dauguma išmirė, iš tremties atvykusių mažai kas pasiliko. Vienuolynas dabar aptarnauja ne tik savo tautos žmonių saujelę, bet ir visus to miestelio bei apylinkės gyventojus. Portlando vyskupas yra pažadėjęs greit pristi vienuolyno įsteigti parapiją ir pavesti jos administravimą pranciškonam.

ir estiškai atliks jungtinis lietuvių-estų choras ir atskiras latvių liuteronų Sv. Jono bažnytinis choras.

Ekumeninės Dienos pasisekimas priklauso ne vien nuo jos rengimo komiteto pastangų. Už jį visi nešame didesnę ar mažesnę atsakomybę, nes tai mūsų pačių ruošiamą šventę. Kad ji pasisektų, pabaltiečiai privalo užpildyti nemažą katedrą ir aktyviai pamaldose dalyvauti.

Nors paruošiamieji darbai eina prie galo, tačiau šventės rengėjų rūpesčiai dar nesibaigia. Kai svetimieji šiltai kvietimus priima, savųjų tarpe dar jaučiama entuziavimo stoka. Ne be reikalo rengėjai su baime prisimena Evangelijoje minimas vestuves, į kurias kvietėsi ir neatvyko visai teisindami ir teko kviešti kryžkelėse bestovinius puotos būstinei užpildyti. Tačiau yra pagrindo manyti, kad šios savaitės bėgyje neliks nė vieno neapsisprendusio ar įvairiai savo nerangumą beteisinančio.

Pabaltiečių Komitetas tikisi nemaža savo tautiečių susilaukti iš New Yorko, New Jersey, Baltimorės, Scrantono ir kitų artimesnių ir tolimesnių apylinkių. Turime pasirodyti vertais kitataučių skiriamam mum dėmesio. Pagaliau gausus mūsų dalyvavimas pateisintų pastangas ir tų, kurie, šią šventę ruošdami, jau ištisi metai darbuojasi. V.S.

EKUMENINĖS PAMALDOS

Jau ne kartą buvo minima spaudoje apie Philadelphiaje ruošiamas ekumenines pamaldas. Tai atrodė tolimoje ateityje, bet štai ta diena—birželio 15-toji — jau visai priartėjo.

Gal ne vienas paklaus, kodėl ir kam tos ekumeninės pamaldos reikalingos ir ko norima jomis atsiekti. Iš tikrųjų — jau seniai reikėjo ieškoti naujų būdų išskirti mūsų krašto tragedijai platesnėje visuomenėje. Eilę metų esam minėję liūdnas nepriklausomybės netekimo ir tautos naikimo sukaktis vien tik savo tautiečių tarpe. Su laiku žmonės pavargo ir vis mažiau rodo entuziazmo, o Lietuvai ir kitom Pabaltijo tautom padarytos bei daromos skriaudos laisvojo pasaulio piliečiui vis lieka mažai žinomos ir neaiškios. Kai broliai tėvynėje negali atvirai patys už save kalbėti, tai yra mūsų šventa pareiga išskirti viešumom Sovietų okupanto jiems daromas skriaudas — religijos ir žmogaus teisių paniekimą.

Maždaug prieš metus laiko abiejų LB apylinkių (Philadelphia ir Pietinės New Jersey) jubiliejinių metų komitetas, susijungęs su latviais ir estais, nutarė suruošti bendrą maldos dieną už pavergtas Pabaltijo valstybes. Birželio mėnuo buvo pasirinktas kaip tinkamiausias mūsų kraštų tragedijai priminti. Kadangi latviai ir estai daugiausia yra protestantai, tai naujoji ekumenizmo dvasia ypatingai paskatino šiam užsimojimiui.

Amerikiečių visuomenės įtraukimas į ekumenines pamaldas komitetui nekėlė ypatingo rūpesčio. Amerikiečiai bendrai yra religingi žmonės, ir jų pakvietimas dalyvauti bendrose pamaldose už kraštus, kuriuose net už religijos mokymą yra baudžiama kalėjimu, juos sudomino. Sis susidomėjimas aiškiai jaučiamas, kai visa eilė įvairių religijų vyskupų ir dvasiškių mielai sutiko ne tik dalyvauti bendrose pamaldose, bet ir savo bažnyčiose paskelbti maldos dieną už pavergtas Pabaltijo valstybes.

Pats šis ekumeninės maldos dienos pasiruošimas jau supažindino visą eilę įtakingų žmonių su Lietuvos, Latvijos ir Estijos padėtimi, nes dvasiškiai, ruošdami laiškus savo parapičiam, prašė komitetą medžiagos ne tik apie religinę padėti Pabaltijy, bet ir apie šių kraštų istoriją bei kultūrą. Taip pat radijo stotys, televizijų kanalai ir laikraščių redakcijos buvo aprūpintos informacija bei reikalinga medžiaga apie ekumenines pamaldas ir Pabaltijo valstybes.

Komiteto darbas buvo didelis, bet jis jau baigtas: laiška-

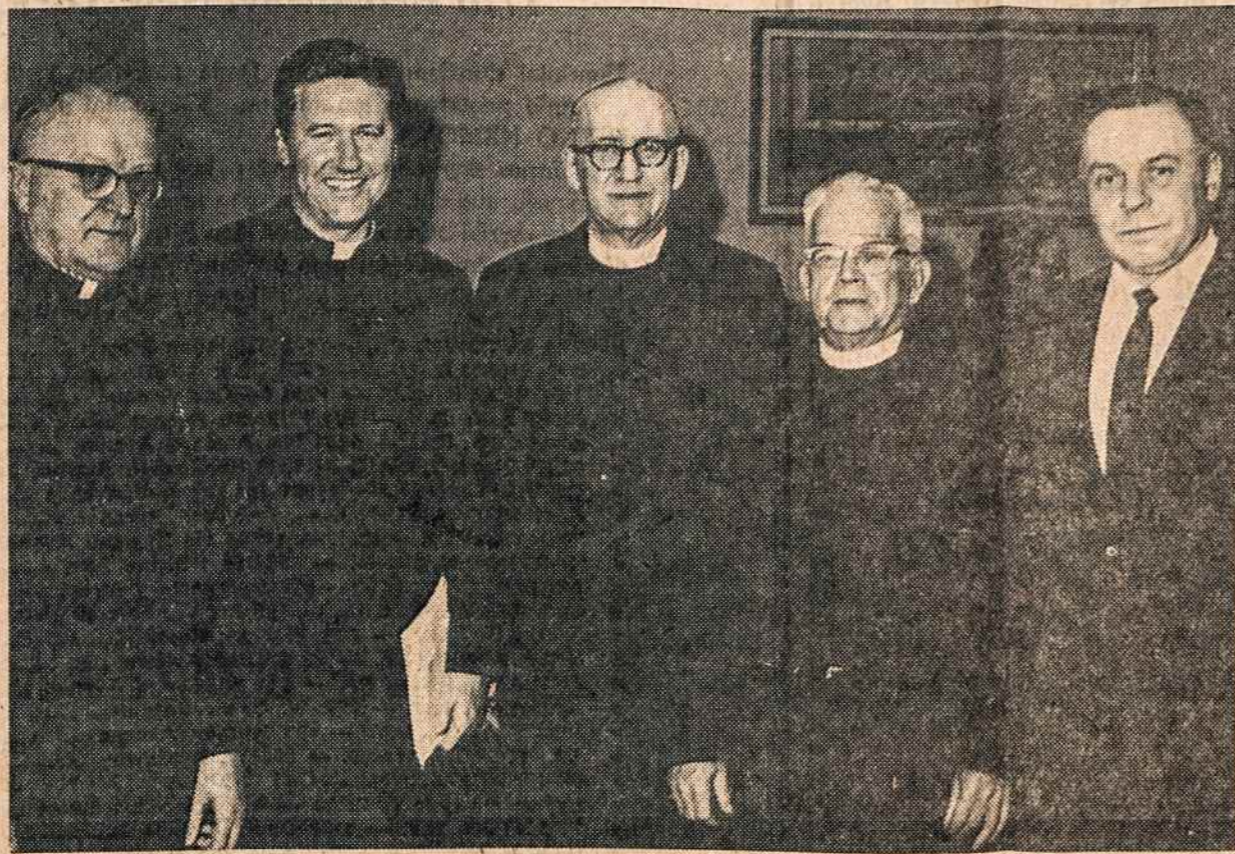
su pakvietimais jau išsiuntinėti, programos ir atsišaukimai išspausdinti, informacija paskleista — belieka laukti visuomenės reagavimo, tai yra gausaus atsilankymo katedron.

Lietuviam šios ekumeninės pamaldos atstos baisingo birželio minėjimą. Tik šį kartą turėtume dar labiau susikaupiti ir parodyti, kad esame stiprūs ir vieningi maldoje bei darbuose ir kad, krikščioniškos meilės vadovaujami, negalime tylėti, kai mūsų broliai yra bedieviu okupanto skriaudžiami, o protėvių žemė naikinama. S.M.J.

★

Birželio 15, sekmadienį, 2 v. popiet, Sv. Petro ir Povilo katedroje, Benjamin Franklin Parkway ir 18-tos gatvės sankryžoje, pabaltiečiai organizuoja viešą Ekumeninės Maldos Dieną, kurios tikslas yra dvejopas: maldoje prisiminti žuvusius bei kenčiančius savo brolius ir surasti daugiau draugų Lietuvos, Latvijos ir Estijos tautom. Kaip žinoma, pagrindiniais dienos kalbėtojais bus Philadelphia arkivyskupas kard. John J. Krol ir Pensylvanijos liuteronų sinodo prezidentas kun. dr. William A. Janson, Jr.

Šalia religinės programos yra numatyta ir meniška muzikinė programa. Pamaldos pradedamos vargonų koncertu, kurį atliks vargonų virtuozas muzikas Zenonas Nomeika. Jis yra ne tik studijavęs vargonus Kaune ir Paryžiuje, bet ir davęs daug koncertų Lietuvoje, Vokietijoje, Kanadoje ir Amerikoje. Solo giedos pasižymėjęs estų tenoras Heinz Riivald, o giesmes lietuviškai, latviškai

Philadelphiaje, ekumeninės maldos dienos programą priėmus. Iš k. į d. — prel. dr. Vytautas Martusevičius — sv. Jurgio parapijos klebonas, prel. Philip Dowling — Philadelphia arkivyskupo kardinolo John J. Krol atstovas, kun. dr. Klemensas Batutis — Sv. Kazimiero parapijos klebonas, kun. Jurgis Degutis — sv. Andriaus parapijos klebonas ir inž. Algimantas Gečys — baltiečių komiteto pirmininkas. Nuotr. K. Čikoto

Kennebunkporte, Maine, paminėta vienuolyno įkūrimo 25 metų sukaktis. Prie stalo matosi kun. Tėv. Jonas Dybursys, Tėvas Leonardas Andriekus—provincijolas, Tėv. Justinas Vaškys — buvęs tuo metu provincijolas.

ŽINIOS IŠ TORONTO

Bendruomenės koncertas

Gegužės 31 iš Clevelando atvyko Čiurlionio ansamblis. Tą pačią dieną įvyko koncertas su choro dainomis, kanklių muzika ir solistais. Ansamblio dirigentas A. Mikulskis moka taip sustatyti savo repertuarą, kad kiekviena daina vis kuo nors skiriasi ir tokiu būdu koncertas niekada nenusibosta, visada šviežias, visą vakarą labai įvairuoja. Programą dar pagyvino solistai — R. Mastienė iš Chicago, V. Verikaitis iš Toronto, Ir. Grigaliūnaitė iš ansamblio, Vladas Plečkaitis, Algis Gilyš, kanklininkės, ragelis.

Koncertas pradėtas Putino Mykaloičio "Lietuvio giesme". Baigtas Maironio "Lietuva brangi". Žinoma, Čiurlionio ansamblis, kaip ir visada, labai gerai padainavo "Namo, namo". Publika škirstėsi nenoriai. Dvi valandos prabėgo labai greit.

Koncertą suruošė L. B. Toronto apylinkės valdyba, kurios pirmininkė L. Svegzdaitė gražiai padėjo.

Nauja šventovė

Birželio 1 vyko iškilmės — laisvės paminklo ir kankinių koplyčios šventinimas. Ir koplyčia, ir paminklas pastatyti lietuviškose kapinėse. Šventinimo apeigas atliko Toronto vyskupas T. Fulton. Jis tarė gražų žodį, dėkodamas lietuviams už originalius paminklus.

Mišias aukėjo prel. J. Balkūnas iš New Yorko. Per mišias giedojo Čiurlionio ansamblis. Išpūdingame pamoksle pre-

latas J. Balkūnas puikiai supynė Dievo, Bažnyčios ir tėvynės, o dabar ir jos laisvės reikalus į vieną nedalijamą visumą.

Nors iš ryto lietutis pylė ir buvo baimės, kad nebus maldininkų, bet jų netrūko: susirinko per 2,000 (iš Toronto, Hamiltono ir kitų kaimyninių parapijų).

Pasibaigus mišiom, prie paminklo buvo dedami organizacijų vainikai ir gėlės. Lietuvos konsulas J. Žmuidzinas užžiebė laisvės ugnį, asistuojant Sibiro tremtinei ir kūrėjų savanorių pirmininkui. Buvo paleisti balti balandžiai kaip laisvės simbolis. Ceremonijom einant į galą, tarė žodį konsulas ir Sv. Jono parapijos klebonas P. Azubalis, faktiškasis koplyčios ir

(nukelta į 6 psl.)

Tėvų pranciškonų vienuolynui, Aušros vartų koplyčiai, Kultūros židiniui — Jaunimo centrui aukojo

Po 100 dol.: A. Ignaitis, Brooklyn, N. Y., Vincentas ir Petronėlė Dabulis, Brooklyn, N. Y. (pažadėję 500 dol.) iršo savo mirusius tėvus. Felix Marcius (pažadėjęs 200 dol.) iršo tėvą Rapolą Ivanauską, Vladas ir Marcelė Matulioniai, Cleveland, Ohio, iršo į fondatorių savo šeimos sponserį Petrą Skerį.

Po 50 dol.: A. ir M. Jankauskai, Ozone Park, N. Y. (pažadėję 300 dol.), J. Norvila, Brooklyn, N. Y. (pažadėję 150 dol.).

30 dol.: J. Stulgaitis, Ozone Park, N. Y.

Po 25 dol.: Algis A. Lukas, Bethesda, M.D., Z. J. Kavaliauskai, Hartford, Conn., Julius Botyrius, Brooklyn, N.Y., Edvardas Volskis, Brooklyn, N. Y. (pažadėję 100 dol.), A. Markūnas, Brooklyn, N. Y. (pažadėję 100 dol.), M. Patrikas, Brooklyn, N.Y.

Po 20 dol.: Anna ir Mary Morris, Ozone Park, N. Y., J. Gruzaukas, So. Ozone Park, N. Y., Pranas Ivaškevičius, So. Ozone Park, N. Y. (paž. 100 dol.), A. Girnius, B-klyn, N.Y., A. Mikulskienė, Brooklyn, N. Y. (pažadėjęsi 100 dol.), J. Matulaitienė, Brooklyn, N. Y. (pažadėję 200 dol.) iršo Algirdą Matulaitį.

Po 10 dol.: B. Bagdžiūnienė, Brooklyn, N. Y. (pažadėję 100 dol.) iršo motiną Pauliną Kynastienę, Z. Dičpinigaitis, Brooklyn, N.Y., A. Genevich, Brooklyn, N.Y. (pažadėję 100 dol.), Joseph Gervė, Brooklyn, N.Y. (pažadėję 100 dol.), N. N. Brooklyn, N. Y., A. Kučinskas, Brooklyn, N.Y. (pažadėję 100 dol.), A. Sniečkienė, Brooklyn, N.Y. (pažadėję 60 dol.), Anna

Kazlauskas, Phila, Pa., R. Mulery, Brooklyn, N. Y. (pažadėję 100 dol.), A. Povilauskienė, Brooklyn, N. Y. (pažadėję 100 dol.), S. Steckiai, Brooklyn, N. Y., (pažadėję 100 dol.), J. Sirutis, Brooklyn, N. Y., Sulinskų šeima, Brooklyn, N. Y., Frank Urban, So. Ozone Park, N. Y. (pažadėję 100 dol.) iršo a.a. vyrą Praną Urboną. V. Zubites, Brooklyn, N. Y., Z. Vitaitienė, Brooklyn, N. Y. (pažadėję 100 dol.), M. Zvirblis, Jamaica, N. Y.

9 dol.: K. Tumonis, Iliion, New York.

Po 5 dol.: Alda Baier, J. Bayer, A. Kynastas, M. Bruzgis, M. Lisankie, K. Raubunas, S. Rutkunas, M. Norušis, George Novitskys, August J. Karpus, J. Terebeiza, A. Pajaujais, A. Veracka, H. Johnson, V. M. Norėika, O. Galeckas, O. Litt, Brooklyn, N. Y. (pažadėję 100 dol.), A. Gervė, Brooklyn, N.Y. (pažadėję 200 dol.), Vincas ir Ludovika Galeckai, Brooklyn, N. Y. (pažadėję 100 dol.), Izabelė Steponaitienė, Brooklyn, N. Y. (pažadėję 200 dol.), A. Poderiai, Brooklyn, N. Y. (pažadėję 100 dol.) iršo Magdaleiną Pliakytis ir Anna Poderis, Mary Kalėda, Brooklyn, N. Y. (pažadėję 100 dol.), C. Dumblienė, Brooklyn, N. Y. (pažadėję 100 dol.).

Pažadėję aukoti: 250 dol.: Antonina Bobelis, Brooklyn, N. Y.

Po 200 dol.: J. A. Poderiai, S. Ozone Park, N. Y., Stasys Slikas, Brooklyn, N.Y.

Po 100 dol.: J. Klimavičius, Brooklyn, N.Y., Jurtis Juodis, Brooklyn, N.Y., A. Sirutienė, Richmond Hill, N. Y., A. J. Mažeika, S. Ozone Park, N. Y.

Visiems aukojusiems teatlygina Visagalisi!

Įamžinkite save ir savo šeimos mirusius šiame kilniame darbe Dievo garbei ir Tėvynės labui. Paskubėkite dosnia auka, kad visi statybos darbai kuo greičiau pasistumėtų pirmyn. Nepamirškite šių kilnių planų prisiminti ir testamentuose. Mūsų padėka ir maldos. Dabarties ir ateities kartos nepamirš Jūsų. Aukus siųsti: Building Fund Franciscan Monastery, 680 Bushwick Avenue, Brooklyn, N.Y. 11221.

IŠ VISUR

— Vysk. V. Brizgys, Lietuvos atstovas Washingtono Juozas Kajeckas, Kunigų vienybės pirmininkas kun. E. Abromaitis, Chicagoje, Philadelphiajos lietuvių klebonai — kun. J. Degutis, kun. dr. C. Batutis, prel. dr. V. Martusevičius, JV Lietuvių Bendruomenės padaliniai nuosirdžiai pritaria ekumeninės maldos dienai ir visokeriopai remia jos rengėjų — Baltų-Amerikiečių jungtinio keteto darbus. Ekumeninės maldos diena įvyksta birželio 15 Philadelphiajos Sv. Petro ir Povilo katedroje, kurioje telpa per 1300 asmenų. Tai vienas iš reikšmingų įvykių, nes jis plačiai prabilis ir apie šių trijų Pabaltijo valstybių šių dienų gyvenimą raudonųjų vergijoje.

— Bendruomenės ir švietimo darbuotojų suvažiavimas - seminaras įvyks birželio 13-15 Romuvoje, Vokietijoje. Ta proga Vasario 16 gimnazija duos Joninių programą.

— Rusų ištremtųjų ir nukankintų pabaltiečių minėjimą birželio 14 ruošia D. Britanijos baltų taryba Londone. Bus bendros pamaldos, o po jų padedamas vainikas prie Nežinomo kareivio kapo Cenotaph.

— Amerikos lietuvių kongreso programoje atskiras pranešimas ne tik numatyta pažvelgti į laimėjimus Lietuvos laisvinimo darbe, bet taip pat panagrinitis ir nesėkmes. Realus įvertinimas laisvinimo darbų sėkmių ir nesėkmių sudarys tvirtus pamatus ateities veiklai.

— Rimanto Laniausko (iš Clevelando) ir Antaninos Čiunkaitės (iš Detroito) sutuoktuvės įvyks birželio 14 d. 5 val. popiet šv. Antano bažnyčioje Detroito. Abu jaunieji veiklus lietuviškame gyvenime. Rimantas yra pasižymėjęs kaip jaunas dailininkas, Antanina dirba dekoravimo srityje.

— Dail. Antanas Petrikonis birželio 14-15 Clevelande, Čiurlionio ansamblio namuose, rengia savo kūrinių parodą, kurią globoja L. B. Clevelando I ir II apylinkės.

— Ateitininkų sendraugiių stovyklos kapelionu šiais metais bus kun. dr. Petras Celiešius. Stovykla bus užbaigta šeštadienį koncertu, kurį atliks Iz. Motiekaitienės studijos mokiniai. Stovykla vyks Dainavoje nuo rugpjūčio 3 iki 10. Norintieji gauti kambarį prašomi registruotis pas Jurgį Mikailą, 24334 Pierce Ave., Southfield, Mich. 48075. Registruojantis reikia įmokėti 15 dol.

— Lillijos Šukytės, Metropolitan Operos solistės, koncertas Hartforde įvyks spalio 5 d., 3 val. popiet Hartt College Millard auditorijoje (University of Hartford campus). Koncerto rengimu rūpinasi Šatrijos skautai ir specialiai tam reikalui sudarytas komitetas. Pelnas numatomas skirti N. Pr. Marijos seserų Putname statomai jaunimo stovyklai paremti.

— Kun. Viktoras Rimšelis, tėvų marijonų provincijolas, birželio 1 išvyko į New Yorką, iš kur kartu su viceprovinciolu kun. J. Dambrausku išskrido į visuotinį Marijonų vienuolijos susirinkimą, įvykstantį Romoje. Susirinkimas tęsis iki liepos pradžios.

— Tradicinė Lietuvių Diena Marianapolyje, Thompson, Connecticut, įvyks liepos 4 penktadienį. 11 val. mišias aukos ir pamokslą pasakys kun. Petras Shakalis, šv. Pranciškaus parapijos klebonas, Lawrence, Mass. 12 val. pietūs. Po pietų įvairios pramogos, žaidimai, Lietuvių dienos rengėjai ir Marianapolyje marijonai nuosirdžiai visus kviečia dalyvauti šioje tradicinėje lietuvių šventėje.

SENIAUSIA LIETUVIŲ PARAPIJA NAUJ. ANGLIJOJ

WORCESTER, MASS.

Sv. Kazimiero parapijos 75 metų sukaktis pradėta gegužės 23 vakarą Sv. Vardo (Holy Name) mokyklos salėje surengtu iš tos parapijos kilusių dviejų solistų — Lilijos Mernik ir R. Kazio Jakučio koncertu. Abu solistai padainavo solo ir duetų lietuviškų bei angliškų dainų ir operų arijų.

Pirmieji lietuviai

Spėjama, kad pirmasis lietuvis Worcesterio apylinkėje buvo apsisistojęs 1868-9, t.y. tais metais, kada prasidėjo iš Lietuvos emigracija į Ameriką.

Tada Lietuvoje buvo nederlius ir badas, trukęs du dešimtmečius. Pirmas žinomas lietuvis, apsigyvenęs Worcesteryje, yra Stremikis, atvykęs iš ūkio miestą apie 1878. Po trejų metų Worcesterį atsikėlė pirmas vedęs prancūzė lietuvis — Stasys Kupstas, vienas iš pirmųjų Worcesterio lietuvių pionierių, Sv. Kazimiero draugijos ir parapijos steigėjų.

Į vakarus nuo Worcesterio esąs miestelis Hardwikas buvo pirmoji lietuvių apsisistojimo vieta, o iš čia vėliau kėlėsi į Worcesterį, o ne iš Bostono, kaip rašo dr. J. Jakštas (Liet. Enc. XV t. 416).

Įkurta šv. Kazimiero draugija

1891 yra reikšmingi Worcesterio lietuvių gyvenime, nes tų metų sausio 18 įsteigta Sv. Kazimiero draugija, kuri vėliau rūpinosi ir parapija. Tais metais prieš Velykas pirmą kartą atvyko iš New Yorko kun. A. Juodišius išklausti velykinės išpažinties. Po to jis kartas nuo karto atvykdavo į Worcesterį atlaikyti pamaldų. Be jo, porą kartų buvo atvykęs ir kunigas Mašiotas.

1894 kun. A. Juodišius atsivežė jauną ir energingą, vos baigusį Seinų seminariją kunigą Juozą Jakštį, kuris su Sv. Kazimiero draugijos veikėjais ir pradėjo rūpintis parapijos steigimu. Springfieldo vyskupas pradžioje nepalankiai žiūrėjo į liet. parapijos steigimą. Tik

ketvirtam susitikime su lietuvių delegacija sutiko leisti steigti parapiją.

Pradžioje prie lietuvių parapijos buvo prisidėję ir lenkai. Kitais metais buvo pastatyta medinė bažnytelė, kiek vėliau įrengta salė. Bet, atvykus daugiau lietuvių, reikėjo naujos erdvios bažnyčios, kuri pradėta statyti 1903, t.y. dabartinė bažnyčia.

Pirmasis klebonas

Kun. J. Jakštys buvo ir lietuvių veikėjas. Jo laikais įsteigė dvi pašalpinės draugijos ir jo iniciatyva įsteigtas Lietuvių Piliiečių Klubas, kurio turtais šiandien siekia pusės milijono ir daro metinės apyvartos apie 200,000 dol. Bet jam sunkiai sekėsi tvarkyti ekonominius parapijos reikalus. Naujų nuosavybių įgijimas bažnyčios statybai ir bažnyčios rūsių pastatymas pareikalavo užtraukti didelę paskolą, už kurią tik metinių palūkanų reikėjo mokėti apie du tūkstančius dolerių.

Nuvargintas statybos darbų ir skolų, 1908 pasitraukė. Į jo vietą atvykęs kun. V. Bukaveckas, būdamas liguistas, nesugebėjo sugyventi su parapijiečiais.

Parapija suskilo

Skolų išgąsdinti parapijiečiai suskilo: vieni nuėjo pas atskalinus nezaležnikus, kiti be vyskupo leidimo sumanė steigti naują parapiją. Todėl 1913 atvykęs klebonauti kun. Jonas Jakaitis sakėdavęs, kad jis radęs Worcesteryje tris parapijas.

Parapiją atgaivina kun. J. Jakaitis

Kun. J. Jakaitis dvasiškai atgaivino parapiją, ją suvienijo ir tautiškai subrandino. Kun. Jakaičio laikai buvo didelės kūrybos, didelės veiklos laikai. Įsisteigė Lietuvos vyčiai, Moterų Sąjunga, Darbininkų Sąjunga, Blaivininkų Susivienijimas.

1916 užbaigė bažnyčios statybą. Trylika metų laikė pamaldas rūsyje, perėjo į bažnyčią. Per trejus metus ne tik išmokėjo rastos skolas, bet ir padengė beveik visas naujos bažnyčios statybos išlaidas (62,000 dol.). Jis pats parapijos statybos reikalams paaukojo 3,000 dol. 1924 pastatė parapijos mokyklą trijų aukštų. Jos priekio viršuje yra Lietuvos vytis, o apačioje užrašas: Sv. Kazimiero lietuvių mokykla. Visa tai dar šiandien rodo, kad tai yra lietuvių mokykla.

Kai kūrėsi Lietuvos valstybė, jis vienas iš pirmųjų pradėjo organizuoti aukų rinkimą Lietuvai. Jo vadovaujami worcesteriškiai paaukojo Lietuvos reikalams 1915-20 virš 60,000 dol. ir nupirko Lietuvos Laisvės lakštų už 130,000 dol. Pats Jakaitis paaukojo 1,000 dol., nupirko lakštų už 1,300 dol. ir jis pats pardavė lakštų už 30,000 dol.

Iš Amerikos lietuvių istorijos žinoma, kad kun. Jakaitis buvo ne tik Worcesterio veikėjas, bet jis buvo ir visos Amerikos lietuvių veikėjas. Jis suprato, kad lietuvių kunigo pareiga ne vien savo parapiją rūpintis, bet jis turi apimti visų lietuvių reikalus. Jis tai yra parbrėžęs Worcesterio jo 50 m. kunigystės pagerbimo proga.

Jo amžinas paminklas — tai Maironio parkas, jo iniciatyva įgytas ir jo duotas vardas. Parko įsigijimui paaukojo 1,000 dol. Šiandien Maironio parkas yra visų Amerikos lietuvių pasididžiavimo reprezentacinė vieta ir tikras lietuviškas židinys.

Pasitraukė į vienuolyną

1929 įstojo į Tėvų Marijonų Kongregaciją, paaukodamas jai 16,000 dol. Kelis tūkstančius jau anksčiau buvo jiem aukojęs. Jo vietą užėmė kun. Augustinas Petraitis, taip pat karštas patriotas ir veikėjas, moksleivių organizacijos steigėjas, tačiau jis buvo kitokios taktikos. Jis laikėsi lietuviškos, kol bebūvo galima laikytis. Tik 1949 įvesta angliška evangelija, o 1954 pirmos anglų kalba pamaldos, t.y. angliški pamokslai. Šiandien yra dvejų anglų k. ir dvejų lietuvių k. pamaldos.

1957 m., mirus kun. A. Petraičiui, administratoriumi paskirtas kun. Jonas Bakanas, pirmas iš tos parapijos kilęs kunigas, įšventintas 1930. 1965 jį pakeitė dabartinis klebonas kunigas Jonas Jutkevičius, kuris

ėmėsi bažnyčios atnaujinimo darbo. Apie tai jau buvo spaudoje rašyta.

Birželio tragišku įvykių minėjimas

Birželio 15 Lietuvių Bendruomenės vietos apylinkės valdybos rengiamas birželio kruvinųjų įvykių paminėjimas. 10 v. Sv. Kazimiero bažnyčioje pamaldos, 3 val. Maironio parke paminėjimas su paskaita ir meline dalimi. Kviečiami visi lietuviai dalyvauti.

LB vietos apylinkės valdybos posėdis

Gegužės 17 Kazio Čėsnos bute įvyko LB posėdis, kuriame dalyvavo pirm. Pr. Stanelis, vicepirm. K. Čėsna, sekr. V. Židžiūnas, išd. V. Dabrila ir nariai Pr. Račiukaitis, J. Tamašauskas ir Pr. Pauliukonis. Aptarti svarbesni atieties veikimo reikalai. Ypatingai ilgiau apsisistota prie rengiamo rudenį koncerto. Spalio vidury numatyta pakviesti solistus Barą ir Stankaitę. Lapkričio 15 Maironio parke tradiciniai pietūs. Pr.

Veda K. Merkis

Primename, kad š. A. Lietuvių sachmatų pirmenybės įvyks rugpjūčio 23-24 d.d., Clevelande. Atsidėję ruoškimės joms. Ten susitikime su Kanados ir JAV mūsų žymūnais: Povilu Vaitoniu ir Povilu Tautvaisiu. P. Vaitonis du kartus laimėjo visos Kanados pirmenybes ir 5 kartus Ontario p-bes. Iš FIDEs jis gavo tarptautinio meistro vardą. 1967 m. lietuvių pirmenybės laimėjo Vaitonis, pustaškiu pralenkęs Tautvaisį, nors Tautvaisiu su Vaitoniu sulaušė lygiomis. Pustaškį prieš tai nukabino Tautvaisiui bostonietis A. Makaitis.

Spaskio Petrosiano mačas rodo 10½-8½. Spaskio naudai, belikus 5 partijom. N. Gaprindašvilį pastliko moterų pasaulio čempione, įveikusi maskvietę A. Kušnir 8½-4½.

Ig. Zalyus puikiai sukovėjo Montreale uždarose pirmenybėse, laimėdamas antrą vietą. 1. K. Pohl 6 tš. iš 8 galimų, Zalyus 5½ tš.

Gen. A. Gustaitį suminėjo savo knygoj, buv. Lenkijos karininkas Joseph Czapski iš buvimo Maskvos Butirki kalėjime, kur draug su lenkų karininkais buvo lietuvis gen. A. Gustaitis: lakūnas, inžinierius, puikiai kalbąs daug svetimų kalbų, geras sachmatininkas.

Šia proga primename mūsų skaitytojams, kad liet. Gustaitis 1922 m. buvo Kauno turnyro nugalėtojas. 1921 m. laimėjo kap. Rimsa, o 1923-1926 — Machtas.

Kęstutis Makaitis, buv. Bostono lietuvių antros komandos kapitonas, baigė Bostono universitetą bakalauru laipsniu. Jo sesuo Skirmantė Makaitytė gavo magistro diplomą.

Torontė šventina lietuvių kapinių koplyčią ir paminklą. Iš k. į d. kun. P. Ažubalis, kun. Saldukas iš Kolumbijos, Toronto vyskupas Fulton, prel. J. Balkūnas iš New Yorko, kun. J. Staškevičius, Tėv. Placidus Barius.

Hartford, Conn.

(atkelta iš 4 psl.)

Sunku pasakyti, kaip čia atsitiko, kad šis pirmasis Hartfordo Lietuvių Moterų Klubo rengimas susilaukė tokio didelio pasisekimo, tačiau tenka konstatuoti malonų faktą, jog visi svečiai buvo nepaprastai patenkinti. Kruopščiai komiteto narių pastangomis velykinis stalas buvo nepaprastai turtingas ir ištaigingas.

Tačiau ne valgis buvo pagrindinis tikslas šio pirmo moterų klubo pasirodymo. Savo įžanginėje kalboje klubo pirmininkė pastebėjo, jog ši diena yra labai reikšminga Hartfordo lietuvių moterim. Pirmą kartą jos vieningai išsėina į visuomenę ir pirmą kartą įrodo, jog jos gali konkrečiai prisidėti prie bendros tautinės veiklos ir tautinių tradicijų išlaikymo.

Pasakė kalbą ir Hartfordo Lietuvių Bendruomenės pirmininkas, o taip pat ir kitų Connecticut miestų lietuvių moterų klubų atstovės, kurios sveikino naujai įsteigtą Hartfordo moterų klubą ir linkėjo jam pasisekimo. Malonią staigmeną padarė ir ši pobūvi atvykęs Hartfordo miesto burmistro pavaduotojas George B. Kinsella su žmona. Savo kalboje jis išreiškė didelį pasitenkinimą, kad lietuvių moterys suručsė tokį puikų parengimą.

Po malonių prakalbų ir linkėjimų svečiam buvo suteikta kita maloni staigmena. Pasiro-

do, jog, niekam nežinant, jauniosios Hartfordo lietuvių moterų, vadovaujant Kotrynai Marjosienei, suorganizavo specialiai tam įvykiui pabrėžti tautinių šokių grupę. Kaip tos moterų šoko, tai nesimu aprašyti. Turbūt, užteks pasakyti, jog plojimai truko ilgiau, negu kad jos šoko.

Tą patį vakarą amerikiečių televizijų stotys parodė, kaip atrodo "a mile long Lithuanian traditional Easter table", o kitą dieną amerikiečių spaudoje buvo idėtos puikios nuotraukos, vaizduojančios mūsų jaunias ponias su tautiniais drabužiais aplink velykinį stalą.

Kokie yra valdybos atieties planai, bent tuo tarpu nieko nėra skelbiama. Tačiau iš pašalinio žmonių teko sužinoti, jog mūsų moterys jokiū būdu nesiruošia miegoti ant taip nelaukiamų sukurtų laurų. Jos jau sudarė planus tolimesnei veiklai. Būsimas jų pasirodymas gali būti dar malonesnė staigmena Hartfordo lietuvių visuomenei.

Torontas

(atkelta iš 5 psl.)

paminklo statytojas ir šių iškilnių ruošėjas.

Cia pat vykusioj rinkliavoje surinkta 2,656.80 dol. Paminklas Toronto apylinkėi atsiėis 10,000 dol., o koplyčia, ją užbaigus, — ligi 30,000 dol. Lieka didelė skola ateičiai.

Koplyčia einą 5 pėdas į žemę. Prieš koplyčią yra išpiltas

amfiteatras. Projektavo jaunas Toronto architektas V. Liačas. Paminklas pastatytas ant koplyčios. Paminklo papėdėje amžino žibinto aukuras. Amfiteatras gali talpinti 2,000 asmenų.

Toronto lietuviai turi naują šventovę. Praeis daug metų, o ji savo monumentalumu bylos apie lietuvių išistikumą tėvynėi ir Dievui.

★

Tucksis lietuviai: Prisiėkelimo parapijoj turi užsakus net trys lietuviškos poros — Algis Mikėlėnas su Violeta Akelaityte, Virginijus Siėiūnas su Tyrėne Girėdijauskaite, S. Lisauskas iš Chicagos su Aušra Gataveckaitė.

Tomas Treėiokas, 55 metų, nuo širdies priepuolio mirė gegužės 26.

Mezėgėjas

Vokietis senas (70 m. amžiaus) jūrininkas Rasch dalyvavo mezgimo varžybose ir laimėjo jas prieš 36 moteris.

Jis mezga ne virbalais, bet degtukai.

BALTIMORE, MD.

Dievo Kūno šventė šv. Alfonso parapija iškilmingai atšventė birželio 8. Miėias aukojęs prel. L. Mendelis, giedoję didysis parapijos choras, kuris nuo šio sekmadienio pradėjo vasaros atostogas. Procesijoje dalyvavo ir mokyklos vaikai.

Mindaugo vd. lituanistinė šeštadienio mokykla mokslo metus baigė birželio 8 specialiu aktu. Programą atliko mokiniai. Iškilmėse taip pat dalyvavo poetas Jonas Aistis iš Washingtono.

Sv. Alfonso parapijos mokykla mokslo metus baigia birželio 15, sekmadienį. Graduantai dalyvaus 8:30 v. miėiose, kurias aukos prel. L. Mendelis. Užbaigimo aktas bus 3 v. popiet mokyklos salėj. Diplomus ir pasiėzymėjimus už mokslą išdalins klebonas. Lietuvių legionas 154

ir pagalbininkės aštuntos klasės berniukui ir mergaitei už pasiėzymėjimą moksle suteiks ypatingą atestatą. Kitų klasių mokiniai parengs programą, kuri galės visi pasidžiaugti.

Baisiojo birželio dienas Baltimorės Taryba ir Lietuvių Bendruomenė minės birželio 22. Per 8:30 val. miėias giedos naujas vyrų choras — Daina. Miėias aukos kun. A. Dranginis. Lietuvių radijo valandėlė taip pat prisimins išveėtuosius į Sibirą.

Lietuvių svėtainės šėrininkai rengia pikniką birželio 29 gražiame Conrad Ruth Villa parke. Autobusai vaėzuos nuo lietuvių svėtainės į parką. Svėtainės tvarkytojas Bernardas Karpers-Karpaviėius visus kvieėia atsilankyti.

Jonas Obelinis

Torontė šventina lietuvių kapinių koplyčią ir paminklą. Iš k. į d. kun. P. Ažubalis, kun. Saldukas iš Kolumbijos, Toronto vyskupas Fulton, prel. J. Balkūnas iš New Yorko, kun. J. Staškevičius ir Tėv. Placidus Barius.

CHICAGO NEW YORK

Litas Investing Co., Inc.

Čikagoje kvieėia apsisistoti gražiame, moderniame LITO B-vės administruojamame

O' HARE CONGRESS INN

3010 N. Mannheim Rd., Franklin Park, Illinois 60131
Telef. 455-4300

Vieėbutis yra arti O'Hare Airport. Transportacija iš aerodromo į vieėbutį veltui. Didelė 500 vietų salė ir keturios mažesnės salės yra labai tinkamos konferencijoms, suvaėzivavimams, vaiėėm. Apšildytas baseinas, didelė ir modernūs kambariai, restoranas.

New Yorko apylinkėje smulkesnėm informacijom gauti praėšome kreiptis į

LITAS SERVICE CORPORATION

94-10 Jamaica Ave. Woodhaven, N.Y. 11421 — Tel. 212-847-5522

JEI JŪS NORITE SIŪSTI SIUNTINIŲ-DOVANAS Į LIETUVĄ

ir įvairius USSR kraėtus

naudokitės patarnavimu plaėiai žinomos firmos

PACKAGE EXPRESS & TRAVEL AGENCY, Inc.

(Licensed by Vnėšpostyrtorg)

VYRIAUSIA ĮSTAIGA

Tel. (212) 581-6590
(212) 581-7729

1776 Broadway, New York, N. Y. 10019

Siuntiniai siunėiami per mūsų firmą paskyrimo vietą pasiekia trumpiausiu laiku. Siuntinių pristatymās garantuotas. Visi muitai apmokami mūsų įstaigoje, gavėjas NIEKO NEMOKA.

Prie firmos skyrių yra krautuvis; jose rasite žemiausiomis kainomis pasirinkimui įvairiausių audinių, taip pat maėsto produktų, odos avalynėi ir kitų daiktų.

Firma—skyriai atidaryti kasdien nuo 9 valandos ryto iki 6 valandos vakaro. Šeštadieniais ir sekmadieniais nuo 9 valandos ryto iki 4 valandos popiet.

MŪSŲ SKYRIAI:

- ALLENTOWN, PA. — 126 Tilghman Street HE 5-1654
- BALTIMORE, MD. — 1900 Fleet Street DI 2-4240
- BROOKLYN, N.Y. — 1536 Bedford Avenue IN 7-6465
- BUFFALO, N.Y. — 701 Fillmore Avenue TX 5-0700
- CHICAGO, ILL. — 1241 No. Ashland Avehue HU 6-2818
- CLEVELAND, OHIO — 1028 Kenilworth Avenue PR 1-0696
- DETROIT, MICH. — 11601 Jos Campau Avenue 365-6780
- FARMINGDALE, N.J. — Freewood Acres 363-0494
- HAMTRAMCK, MICH. — 11339 Jos Campau Avenue 365-6740
- HARTFORD, CONN. — 122-126 Hillside Ave. 249-6216
- JERSEY CITY, N.J. — 219 Montgomery Street HE 5-6369
- LOS ANGELES, CAL. — 159 So. Vermont Avenue DU 5-6550
- NEWARK, N.J. — 378 Market Street MI 2-2452
- NEW YORK, N.Y. — 78 Second Avenue OR 4-1540
- PHILADELPHIA, PA. — 631 W. Girard Avenue PO 9-4507
- RAHWAY, N.J. — 717 W. Grand Avenue 381-8997
- ROCHESTER, N.Y. — 558 Hudson Avenue 232-2942
- SO. BOSTON, MASS. — 396 W. Broadway AN 8-1120
- SOUTH RIVER, N.J. — 41 Whitehead Avenue CL 7-6320
- SYRACUSE, N.Y. 13204 — 515 Marcellus Street 475-9746
- TRENTON, N.J. — 1152 Deutz Avenue EX 2-0306
- UTICA, N.Y. — 963 Bleecker Street RE 2-7476

NAUJOS PLOKSTELĖS

Lauksiu tavęs. Lietuviškos lengvos muzikos rinkinys. Pasa- ka, Nemunėli, Nemunėli, Me- džioklės daina, Ar žinai, Lauk- siu tavęs, Vėjas, Barkarolė, Su- sitikimas, Eikš, drauguži, Kada meilė aplanko, Senoje pilyje, Džigūnas. Išpildo sol. E. Iva- nauskas, S. Laurinaitytė, Her- ta Kaniauskaitė, L. Ablėnaitė, E. Saulevičiūtė, Romanas Mari- jošius, orkestrui palydint. Iš- leido Montrealio liet. radio va- landos vedėjas L. Stankevičius. Kaina 5 dol.

Sol. Antanas Pavasaris, teno- ras. Dainų ir arijų recitalis. Šauksmas, Nemunėlis, Tušti pa- liktieji namai, Ten mano tėvy- nė, Lietuvos laukai, Tykiai, ty- kiai, Dainos, muzika ir gėlės. Arijos iš operų: Eugenijus Onie- ginas — Caikovskio, L 'Arle- siana — Cilea, Pajacai —Le- oncovallo, Meilės elektrai — Donizetti, Tosca — Puccini. Perlų ieškotojai — G. Bizet. Žydė — Halvey. Kaina 5 dol.

NAUJAI IŠLEISTOS KNYGOS

Lithuania 700 Years, parašė A. Budreckis, J. Jakštas, J. Pu- zinas, S. Lozoraitis, redagavo A. Gerutis. Knyga parašyta ang- lų kalboje, didelio formato, kie- tais viršeliais, 474 psl. kaina 12 dol. Liepsnos ir apmaudo ašočiai, premijuotas J. Gliaudos romanas, kaina 4 dol. Kelias į Lietuvos nepriklausomybės at- statymą, J. Puzinas, išleido Ka- rys, kaina 2.50 dol.

Vergijos kryžkeičiuose, S. Rū- kienė, kaina 5 dol., kietais virš- 6 dol., Lietuvių literatūra sve- tur, redagavo K. Bradūnas, kie- tais viršeliais 10 dol., Ant. Vil- nelės tilto, P. Jurkus, kaina 2.50 dol. Peilio ašmenimis, J. Jankus, premijuota, kaina 4 dol. Dangus debesys, J. Svaistas, premijuota, kaina 2.50 dol.

Gatvės berniuko nuotykių, R. Spalio apysaka jaunimui ir senimui. 2-oji Alg. Trinkūno iliustruota laida. 528 psl. minkštasis viršelis 4 dol., kie- tais — 5 dol. Labai graži do- vana ypač jaunimui. Išleido dr. Vydūno fondas Chicagoj.

R. Spalio anksčiau išleista Alma Mater, kurios kaina kie- tais viršeliais 5 dol. Taip pat Užsienio Lietuvių Spaudos Met- raštis — kaina 2 dol. Lietuvos Geografijos Vadovėlis, Z. Aškio- lio, kaina 1.50 dol.

Introduction to Modern Li- thuanian. Puikus lietuvių kal- bos vadovas su 40 pamokų, gramatikos priedu, skaitymais ir žodyneliais. Tekstas ir paaiš- kinimai anglų kalba. Nemo- kantiems ar nedaug mokantiems lietuviškai — puiki galimybė iš- mokyti. Parengė L. Dambriūnas, A. Klimas ir W.R. Schmalstieg. Išleido lietuviai pranciškonai Brooklyne. 479 psl., kietais vir- šeliais. Kaina 7 dol.

Labai naudingas priedas pra- dedantiems mokytis lietuvių kalbą: Lithuanian Reader for Self-Instruction. Parengė W. R. Schmalstieg ir A. Klimas. Kaina 1 dol.

PAPIGINTOS KNYGOS

"Atsiminimai iš Balfio veik- los". Prel. dr. J.B. Končiaus veikalas apima Balfio įsikūrimo istoriją, lietuvių gyvenimą trem- tyje, naujakurių būklę Ameriko- je. 144 iliustracijos. Tinkama ir naujakuriams pasiskaityti ir kvie- tėjams padovanoti. Kaina 3 dol. Kietais viršeliais 4 dol.

"Vytautas the Great". Prel. dr. J. B. Končiaus istorinis vei- kalas apie didįjį Lietuvos kuni- gaikštį anglų kalba. Graži do- vana angliškai kalbantiems. Kai- na 2 dol. Kietais virš. 3 dol.

"Awakening Lithuania". Pro- fesorius J. Stukas anglų kalba aprašo lietuvių tautinį atgimi- mą. Kaina 3 dol. Kietais virš- liais 4 dol.

Sios bei kitos knygos ir plokš- tėlės gaunamos Darbininkas, 910 Willoughby Ave., Brook- lyn, N. Y. 11221.

Berniukų stovykla prie Atlanto

Visi berniukai nuo 8 metų iki 15 metų kviečiami atsigai- vinti kūnu ir siela, sustiprinti savo patriotinę dvasią Pran- ciškonų vedamoje stovykloje Kennebunkport, Maine. — Stovykla veikia nuo birželio 27 d. iki liepos 25 d. Atlanto bangos ir erdvus baseinas laukia jaunimo! Dėl registracijos ir informacijų kreiptis: FRANCISCAN MONASTERY Kennebunkport, Me. 04046 Tel. (207) 967-2011

Lietuviška vasarvietė BANGA Cape Cod, Mass.

Prie Atlanto vandenyno, Golfo srovės šildomo garsaus Craigville Beach. Patogūs kambariai ir atskiri namukai, kur patiems galima gamintis valgi. Skanūs lietuviški valgiai. Grynas pušų oras ir rami vietovė poilsiui. Svečiams be savų automobilių — transportacija į ir iš paplūdimio. Šalia "Bangos" randasi ežeras su paplūdimiu. Žuvavimo mėgėjams yra laivelis. — Norintieji puikiai praleisti atostogas prašomi su užsakymais kreiptis šiuo adresu: A. Pakštienė BANGA BOX 188, CENTERVILLE CAPE COD, MASS. • (617) SP 5-4633

GERIAUSIAI PAILSĖSIT PER SAVO ATOSTOGAS CAPE COD - OSTERVILLE

KURORTE PRIE ATVIRO ATLANTO JŪROS PLIAŽO — GRAŽIOJE LIETUVIŠKOJE JANSONŲ VASARVIETĖS VILOJE

AUDRONĖ

87 East Bay Rd., Osterville Cape Cod, Mass. 02655 Tel. (Area 617) 428-8425

- Vila Audronė yra apsupta didelio pušų, beržų ir kt. dekoratyvi- nių medžių parku. Daug vietos poilsiui ir žaidimams. • Erdvūs kambariai, rami ir jauki aplinkuma. • Visai arti šiltos srovės, privatus atviros jūros plažas (7 minutės pėsčiom). • Geras lietuviškas maistas.

Atidaroma vasarą nuo birželio 22 d. iki rugsėjo mėn. 15 d. ir jau dabar priimami užsakymai.

Kreiptis: Dr. ED. JANSONAS, 15 Rosedale St., Boston, Mass. 02124. Tel. 288-5999; o po birželio 22 d. tiesiai į vilą AUDRONĖ — Cape Cod, Mass., Marija Jansonas.

Visi maloniai kviečiami atvykti į šią gražiausią ir didžiausią Cape Cod žalumynuos paskendusią lietuvišką pajūrio vilą.

D'augumą, poilsį ir sveikatą jums suteiks atostogos prie Adirondakų kalnų perlo —

LAKE GEORGE N. Y.

lietuvių SLYVYŲŲ vasarvietėje

Blue Water MANOR

vienoje pirmaujančių visame Lake George rajone

KALNŲ oras, nuostabi gamta — ežeras vienas iš gražiaus- iųjų pasaulyje su 300 salų ir krištoliniu vandeniu. PATOGIOS patalpos, geras maistas.

SVEČIAMS NEMOKAMAI: nuosavas 500 pėdų pločio puikus plažas, kasdieninės išvykos motorlaiviu, vandens ski (yra instruktoriai), įvairios valtys — irklinės, burinės, canoes ir kt. Maudymosi baseinas stikliniame pastate. Tenisas, ping-pong, krocketas ir tt. Vakaraus salėje kon- certai, vaidinimai, šokiai ir kt. pramogos.

IDEALI VIETA JAUNAVEDŽIAMS Šalia vasarvietės išnuomojamos patalpos ir be maisto (su įrengtom virtuvėm).

Nuo New Yorko per 200 mylių. Iš New York Thruway Exit 24, į Northway 87 iki Lake George Village; iš ten 9N keliu 7 myl. į šiaurę. Vasarvietė skelbiama N.Y. Times ir Daily News sekmad. laidose.

Rezervacijų ir informacijų reikalu kreiptis:

BLUE WATER MANOR

DIAMOND POINT, N.Y. 12824 Tel. (518) NH 4-5071

PIRMAUJANTI DESŲŲ PREKYBA NEW YORKE VOKISKOS SPECIALYBĖS

SCHALLER & WEBER

AUGŠČIAUSIOS KOKYBĖS PRODUKTAI

Mūsų krautuvėse geriausios dešros Kelionei ir TV užkandžiai — kumpiai, įvairiausios mėsos, lietuviška duona ir kiti produktai Užeikite — įsitikinsite!

9 DIDŽIULĖS KRAUTUVĖS 9

- New Yorke: 1654 2nd Ave. (85-86 St.) — TR 9-3047
- Ridgewode: 56-54 Myrtle Avenue — VA 1-7068
- Astorijoje: 28-28 Steinway Street — AS 4-3210
- Floral Park, L.I.: 259-17 Hillside Ave. — 343-6116
- E. Northport, L.I.: 250-A Lark Field Rd. 516-757-0801
- Franklin Sq., L.I.: 981 Hempstead Tpke. — 437-7677
- Flushing: 41-06 Main Street — HI 5-2552
- Jackson Heights: 82-10 37th Avenue — DE 5-1154
- Poughkeepsie, N.Y.: 450 Main St. — 914-454-9070

TO PLACE YOUR AD CANCEL OR CHANGE Tel.: GL2-2923

H. W. FEMALE

BOOKKEEPER & SECRETARY On Burroughs 1500 Operator part time. Must type accurately and be able to handle customers on tele- phone. 35 hours, air-cond., salary open. ALPHA INDUSTRIES — 235 Lynch St., Brooklyn. Call 387-0900

Nurse, R.N.: Assistant to Director of Nurses. Top Salary, benefits — good opportunity, pleasant sur- roundings. Fieldstone Lodge Nurs- ing Home, 666 Kappock St. Bronx, N.Y. For appt. call: 549-1203

KEYPUNCH OPERATORS

PART OR FULL TIME DATA TIME INSTITUTE Experience — minimum 6 months 254-2400

Keypunch operator, Exp oper 024, 026 and 059. Good starting salary, fringe benefits. Stenographers, be- ginner, electric typewriter 45 wpm, shorthand 80 wpm, good starting salary, fringe benefits. ACF Indus- tries Inc. Personnel Dept. 10th fl. 750 Third Ave. N.Y.C. — 986-8600

REAL ESTATE

Windham area, Catskill Mts: 3 bdrm apt in pvt home, all conv, nicely fur- nished, beautiful secluded mt. area, short riding dist to churches, stores, golf course, etc. season rental \$675. Write H. E. La Pierre, Round Hill Road, E. Jewett, N. Y. 12424 or phone (518) 734-4506.

DISPLAY

All types of Painting and Spraying. Acoustical ceilings, Multi-color, etc graining, glazing and marbelizing. Factories & offices, completed over week-ends. Airless equipment, rea- sonable rates. 231-6900 527 E 233rd Street Bronx

WE HAVE THE TRUCKS (3) for Commercial, Industrial & Factories We handle anything in the Great Metropolitan area and L.I. — Call 516-822-2090 8 AM to 5 PM ask for Mr. Tony Di Marco.

CRAIG-NIWEL PHOTO STUDIO We take Pictures at Low Rates. Weddings, Parties, Showers, Family Pictures—86 W 167th Street N.Y.C. Call 588-2220

MALE - FEMALE

OPERATORS, EXP. On SINGER Sewing Machines Union Shop. Benefits. MR. LEATHER BAG 520 22nd Street, Union City, N.J. (201) UN 4-4446

Graži ir vertinga dovana. Vy- riški šveicariški HY MOSER 18 karatų aukso, 25 akmenu, automatiški, su kalendorium, incabloc laikrodžiai, naujausios gamybos ir mados, parduoda- mi labai žemomis kainomis su garantija. Dėl katalogų ir infor- macijų rašyti: S. V. Staras — Importer, 23 Mendon St., Wor- cester, Mass. 01604.

FEMALE—MALE

PLASTICS

Polyethylene Extruder Operators. Flexographic Printers Polyethylene Bag Making Operators Experience preferred, not necessary Excellent fringe benefits including pension. Steady all year work including overtime.

Apply to our Personnel Dept. 337-6191 5 Raritan Rd. Oakland, N.J. POLY PLASTIC PRODUCTS, Inc. An Equal Opportunity Employer

Secty's and Typists

PRATT INSTITUTE

We have a variety of interesting positions. HS grads with electric typewriter skills preferred. Most secretary jobs require shorthand. Many benefits including unusual vacation and free tuition. CALL PERSONNEL DEPT. 622-2200, Ext 458 For More Information

BILLER-Friden Computypor Some experience necessary, near midtown area, OR 9-6460 ext. 25

HAIR STYLISTS Wanted for hairweaving seminar on Tuesday and Thursday evenings. CALL (212) MU 4-6427-8

CLERICALS

the non-routine clerk thrives here!

If you have responsible clerical experience... our salaries are competitive. If you are a beginner (or a returning housewife)... our training program will make you competitive.

Newly created openings in our CLAIMS, ACCOUNTING, and CREDIT & COLLECTIONS DEPARTMENTS

We offer 100% company paid benefits, a convenient location, near all transportation, air conditioned modern offices and plenty of room for advancement. Regular merit reviews. Call us for appointment, or if you've the time, stop in.

CALL 924-0151

BRANCH MOTOR EXPRESS 114 Fifth Ave (16 St.) NYC Personnel Office, 2nd flr. an equal opportunity employer

EXPERIENCED GOLD STAMPER FOR BROOKLYN PHOTO ALBUM MANUFACTURER Salary open. Phone ST 9-0100

OPERATORS Experience in regular needle Com- plete Dress or semi-section. Perma- nent, year round work — SAAD DRESS CORP. 1004 Westchester Ave. Bronx, N.Y.C. — 542-8070

IBM OPERATOR for 6400 accounting machine Knowledge of typing preferred. 8 hours per day plus overtime, \$100 to \$120. Call Mr. Hoffman — 212-736-5674

H. W. MALE

METAL MEN — POLISHERS AND PAINTERS Experienced only. Good wages good working conditions — JEFFERSON AUTO BODY 46 Central Avenue, Orange N.J. Call 201-672-9811 ask for Tony Marino

MEN

Expanding new corporation is look- ing for men to fill the following positions: MATERIAL HANDLERS 2nd and 3rd shifts. Supplies machines and operators with raw materials and work, & takes away finished goods. SERVICE OPERATOR 2nd shift, provides maintenance and cleaning of plant and grounds. PLASTICS FORMAN 2nd and 3rd shifts. Overseas operation of plas- tic injection and rubber molding operations. Paid holidays and vacation, shift premiums and educational assist- ance program. Appointments to be made through our receptionist, call (201) 722-7800. Cormedics Corp. A Subsidiary of Corning Glass Works 60 Fourth St., Somerville, N.J. — An Equal Opportunity Employer

Maintenance Men (2) — Janitorial work for 1st and 2nd shifts. Must be honest, dependable, ambitious. Good starting salary, excellent com- pany benefits. — GENTRY CORP. 17-01 Nevins Rd., Fair Lawn. Mrs. Compiele (201) 791-7100 for ap- pointment.

RHEIS CHEMICAL COMPANY Immediate employment with oppor- tunity for advancement. Good sala- ry and working conditions. Begin as B man and work up to chemical operator. — An Equal opportunity employer — Call 201-464-1500

DRIVERS WANTED with own car only Full or part time. Elderly or retired g'man — OK Safeway Car Service 212-769-6050

ROUTE DRIVERS DRIVE TRUCK Familiar with Brooklyn. Will train. Salary and Commission. Call 361-8066

HANDY MEN Large Real Estate firm needs All- Around Men skilled in carpentry, painting, plumbing, etc. Driver's license necessary. Steady work. Sala- ry commensurate with ability. Call 212-693-9300

MACHINISTS First Class. Interest- ing, diversified work in motion pic- ture & TV equipment field. Fringe benefits, pleasant working conditions, good salary, perm. position. Preci- sion Cine Equipment Corp. 894 E. 51st St. Bklyn, N.Y. 212-451-1340. Ask for Mr. Sheldon.

SERVICE

CONTRACT WORK WANTED Woodworking Metal and Plastics Travers Wood Prod Corp. 226 E 144th Street N.Y.C. Call 665-8155 Place of Business Home Phone — 993-3683

JIMMY'S FURNITURE REFINISHING & REPAIR We Make your Furniture Look Like New We go to the Home Call 857-4888

STATION TAXI — 791 Fairview Ave Ridgewood Bklyn 24 hour ser- vice for airports and hospitals for weddings and parties for prompt courteous service local & long dis- tance call 497-9888

CYPRESS OUTDOOR SWIMMING POOL Open 7 days a week A Family Place 852 Jamaica Ave Bklyn N.Y. Call AP 7-0788

TYPING

For Doctors—medical reports; Busi- ness men—contracts & transactions at home — Mrs. Jiminez 65 E 112th Street N.Y.C. Call 212 LE 4-5172 or TR 6-1000 Ext. 772.

AUTOMOBILIŲ PATAISYMO ir NUDAŽYMO reikalais kreipkitės į gerai pa- tyrusius mechanikus, kurie są- žiningai atliks visus darbus.

Mantel & Doren, Inc. 83-12 Cooper Avenue Glendale, N. Y. 11227 Tel. 894-4188

H. W. MALE

GUARDS FULL OR PART TIME High Starting Salary Many benefits - Uniforms furnished Call (212) WH 4-1470 / (201) 798-1171

AUTO MECHANICS A-1 working conditions all fringe benefits plus uniforms good salary — Manhattan Imported Cars — 284 Main Street Hempstead L.I. Contact Mr. Gaiti Call (516) 538-2888

Large Owner-Builder has need of dependable people who will serve in capacity as Porters, Doormen, Handymen, Gardeners. Steady, good working conditions. Union. Located throughout Queens. Please call — (516) 747-7927 ask for Mr. Lockhart

High School Grads

June Grads

Get yourself something for graduation... a good job.

Right now, we have a choice of openings as:

- SECURITIES CLERKS
- TYPISTS
- STENOS
- SECRETARIES
- FIGURE CLERKS
- PAGES
- FILE CLERKS

and many other great jobs at good starting salaries.

A special feature at Citibank are several training programs, for ex- ample—Secretary page program for gals having little or no typing and steno skills to be trained during the normal work day as secretaries. Supervisory training program — geared to night college students who possess outstanding aptitudes.

APPLY NOW

111 Wall Street (at F.D.R. Drive) 8:30 am - 4:30 pm on Wednesday - Friday.

634 Lexington Ave. (at 54th St.) 9:00 am - 7:00 pm Monday and Tuesday

9:00 am - 5:00 pm Wednesday - Friday

For Something More Than A Job

An equal opportunity employer m/f

WANTED

DISHWASHERS - WAITERS for Italian and Continental Cuisine. Good salary. Call Chef — 914 WO 7-1757 PLAYLAND PARK RESTAURANT, Playland Park, Rye, N. Y.

WANTED! COOK

for Italian and Continental Cuisine. Good Salary Call Chef 914 WO 7-1757 Playland Park Restaurant Playland Park, Rye, N.Y.

INVENTORY CONTROL

Knowledge shipping, receiving, ware- housing. Bright beginner considered. Draft deferred, typing a must, good at figures. Good starting salary, full benefits, profit sharing. — Call H. Green 383-8351.

DRIVERS wanted ROUTEMEN Guaranteed 40 hour week. Starting rate \$2.50 per hour. Call between 9 AM and 5 PM 212 ST 4-7880 — Ask for JIM.

GENERAL FACTORY HELP Union benefits, steady work, quick advancement, must speak and write some English. GRAFCO ROLLER CO. 300 Lodi St., Hackensack, N.J. (201) 342-1012

SERVICE MECHANICS Servicing and installing vending equipment experience preferred, or will train. Call 687-5030 for appointment

DARBININKAS

**NEW YORKO
NAUJIENOS**

Vienuolynas GL 5-7068
Spaustuvė GL 2-6916
Redakcija GL 5-7281
Administracija GL 2-2923

Vysk. A. Deksnui pagerbti sudarytas komitetas. Tuo reikalu birželio 11 Maspetho liet. parapijos patalpose buvo sukvietas pasitarimas. Dalyvavo 26 asmenys. Komitetan išrinkta: garbės pirm. prel. J. Balkūnas, pirm. A. Vakselis, vicepirm. K. Jankūnas, sekretorė A. Radzivanienė, išd. P. Minkūnas, narys A. Balsys. Sudarytos ir atskiros komisijos įvairiems reikalams: ceremonialo — pirm. kun. P. Geiščiūnas, pagerbimo techniniam reikalams — O. Kubilienė, spaudos ir informacijos — St. Dzikas, angliškos dalies — H. Kulber, pagerbimo programos — A. Vakselis. Pagerbimas bus liepos 6. 5 v. popiet bus mišios Maspetho lietuvių parapijos bažnyčioje, tuoj po mišių tos pačios parapijos salėje — vakarienė.

Vyr. Moksleivių ateitininkų paskutinis šių mokslo metų susirinkimas bus birželio 14, šeštadienį, 4 v. popiet pas p. Stonius, 85-63 112 St., Richmond Hill. Visas gimnazijos amžiaus jaunimas kviečiamas dalyvauti.

Lietuviško kryžiaus vajas banketas ir koncertas atšaukiamas. Banketas turėjo įvykti šį šeštadienį, birželio 14 d. 7 v.v. Maspetho Liet. Piliiečių Klubu salėje. Visa kita lieka nepakeista — birželio 13 naktį bus adoracija Maspetho lietuvių bažnyčioje, sekmadienį — 12:30 iškilmės prie lietuviško kryžiaus Flushing Meadows parke.

Balfo centro valdyba gegužės 24 buvo nuvykusi posėdžiaviti pas pirmininką kun. V. Martinkų į Providence, R. I. Iš Baltimorės lėktuvu atkrido dr. E. Armonienė. Svarstyti einamieji reikalai ir finansinės komisijos pateikti planai, kaip tvarkyti Balfo finansus. Sekmadienį po lietuviškų pamaldų kunigas V. Martinkus buvo sukvietęs apylinkės Balfo skyrių pirmininkus pasitarimui.

Į vysk. A. Deksnio koncekraciją iš New Yorko vyksta prelatas J. Balkūnas, kun. Pr. Geiščiūnas, dail. V. K. Jonynas ir A. Sabalis.

Petrą Žilionį birželio 10 prieš vidurnaktį savo namų keltuve Manhattane apliė du juodukai. Jie užpuolė su peiliais, atėmė piniginę, laikroduką ir kitas vertingesnes smulkenas.

Algirdas Kačanauskas, Apreišimo parapijos vargonininkas, grįžo iš ligoninės ir gydo si namuose dr. S. Petrausko priežiūroje.

KM 5-gos 24 kuopos paskutinis prieš vasaros atostogas susirinkimas bus birželio 15, tuojau po sumos Angelų Karalienės parapijos salėje.

Alkos muziejų Putname dalį savo archyvinų dokumentų nuvežė Lietuvos konsulas New Yorke ir Balfas. Šį Alkos muziejų yra įkūręs prel. Pranciškus Juras. Putname prieš seselių vienuolyno yra pastatęs net atskirą namą, kur sutelkė daug visokio turto — laikraščių, knygų rinkinius, įvairiausių dailininkų paveikslų ir t.t. Muziejų per žiemą tvarkė ir kun. R. Krasauskas, istorikas.

Pranciškonų rekolekcijos šią savaitę vyksta Kennepunkorto vienuolyne. Iš New Yorko vienuolyno išvažiavę yra: tėvas Juvenalis Liauba, tėv. Jurgis Gailiūsis, tėv. Petras Baniūnas, brolis Kazimieras Gulbinas, brolis Tomas Prosevičius, brolis Pranciškus Malūkas.

Vija Vėtra, latvė balerina, birželio 15, sekmadienį, 3 val. popiet, Lutheran Transfiguration bažnyčioje, 126 St. ir Lenox Ave., Harlem, N.Y., demonstruos sakralinius Indijos šokius ir taip pat šoks pagal Bacho, negrų spiritual ir R. Tagore poemų įkvėptą muziką. Šokėja birželio 17 išvyksta į Vieną, kur Muzikos akademijos šokių departamente dėstys Indijos šokių kursą šokių mokytojams. Taip pat pasirodys Vienos televizijoje ir scenoje. Lanškysis Olandijoje ir Suomijoje. Į New Yorką sugrįš rugsėjo 4.

Centereach, Long Island parduodama nuosavybė: akieris žemės su namu iš 4 kambarių ir dideliu garažu. Parduodama už gerą kainą dėl senatvės. Graži apylinkė. Informacijai telefon. 366-3512.

Peter Wytenuš (k.) ir Jonas Klasičius taisy lietuvišką kryžių Flushing Meadow parke. Prie šio kryžiaus sekmadienį, birželio 15, bus iškilmės trėmimam paminėti.

ELIZABETHE BAIGTI MOKSLO METAI

Dr. V. Kudirkos šeštadieninė mokykla gegužės 25 surengė mokslo metų užbaigimo šventę, kurios metu mokyklos mokiniai turėjo progos parodyti, ką jie mokykloje išmoko.

Programą pradėjo mokyklos darželio mokiniai, pašokdami su daina Du gaidelius. Darželiui mokykloje vadovauja uoli jaunimo veikėja Ramutė Bartytė-Lora. Toliau scenoje rodėsi įvairių skyrių mokiniai pavieniui ir grupėmis, dainuodami, šokdami ir deklamuodami. Su deklamacijomis pasirodė Algis Alinskas, Petras Audėnas, Arūnas Bitėnas, Linas Eitmanas ir Vita Kvedaraitė. Visi jie aiškiai ir taisyklingai tarė žodžius ir buvo išgyvenę į deklamuojamų eilėraščių prasmę. Grupinių deklamavimų atliko 3-čio skyriaus mokiniai — Debi Didžbalytė, Kristina Dovidauskaitė, Klaudija Stankaitė, E.

L.B. New Jersey apygardos Lietuvių diena įvyks birželio 15, sekmadienį 1 val. popiet Royal Gardens parke, 990 Hazelwood Ave., Rahway, N.J. Dalyvaus ir Darbininko spaudos kioskas su naujomis lietuviškomis plokštelėmis, lietuviškomis knygomis ir tautodailės drožiniais.

Visokioms progoms, vietos ir užsienio geriausių firmų rašomosios mašinėlės nuo mažiausios iki standard 92 ž., lietuvių angl. raidynų, taip pat Radio, TV ir biznio mašinos. Reikalaukite katalogėlių iš: J. L. Giedraitis, 10 Barry Dr., E. Northport, N. Y. 11731 arba tel.: (516) 757-0055.

Ramiausias atostogas Cocksackie, N.Y., pas Motiejūnus, visiem gerai žinomus brooklyniečius. Yra gražūs sodai, pilni uogų ir vaisių. Galima ramiai praleisti atostogas ar sustoti tik savaitgaliam. Visas pragyvenimas ir maistas savateite kainuoja tik 40 dol. Maisto produktai švieži iš savo ūkio. Rašyti adresu: Mrs. A. Motiejūnas, 2 North St., Cocksackie, N. Y. Telefon.: (518) 731-8869.

Išgelbėkim lietuvišką kryžių Flushing Parke!

Dalyvausime baidiojo birželio trėmimų savaitgalyje:

Pentadienį, birželio 13 d., 9 v.v. —

Pradžią naktinės adoracijos V. Atsimainymo parapijoje, 64-14 56 Rd., Maspeth, N.Y. su procesija. 12:00 val. vidurnaktį mišios už lietuvius Sibiro tremtinius ir naktinis budėjimas.

Sekmadienį, birželio 15 d., 12:30 p.p. —

Trėmimų minėjimas ir iškilmės prie lietuviško kryžiaus, Meditation Gardens, Flushing Meadow Park, Flushing, N.Y.

Jarmas ir Tomas Lora, padėklamuodami Oželį kvaišėlį, ir vyresniosios mokinės — Danutė Audėnaitė, Alė Kvedaraitė, Lina Normantaitė ir Audrė Pociūtė, padėklamuodamos Rionės Jadvingaitės eilėraščių Pavarasėjant. Visi jie buvo gerai pasiruošę. Grakštūs eilėraščių žodžiai biro jiems kaip žirniai, be mažiausio sutrikimo. Audrė Karašaitė ir Danutė Kiaušaitė duetu, pianiu pritariant, padainavo Tau įteikiu aš gėlytę. Jaunosios dainininkės subėga dainuoti ir yra girtinos, kad savo sugebėjimus parodo. Mokyklos choras, kuriam vadovauja muzikas Vincas Mamaitis, šiltai padainavo Augino močiutė, Už gimtinės klonius, Namai prikelio, Ten gintarėliai ir Grok, žiogeli. Rūta Raudytė paskaitė iš Eglutės Mislę. Mokyklos tautinių šokių grupės įvairūs susigrupavimai vikriai pašoko Mikitą ir Mikitiene, Oželį ir Sukčių. Grupė vadovauja ir šokius paručė mokyklos mokytoja Audronė Bartytė. Visai programai labai grakščiai vadovavo mokyklos mokinė Alė Kvedaraitė.

Programai pasibaigus, trumpu žodžiu šeštadieninėse mokyklose ilgesnių metų skaičių išdirbusius mokytojus pasveikino LB apygardos pirmininkas K. Jankūnas. O tokių mokytojų atsirado net keletas. Tai kun. J. Pragulbickas, kuris daug metų ant savo vieno pečių nešė visą mokyklos našta Elizabethė ir neleido jai išnykti, Natalija ir Jonas Kiaušai, anksčiau dirbę ilgesnių metų skaičių Kearny veikusioje šešt. mokykloje, o dabar tą darbą tebetesiją Elizabethė, ir Audronė Bartytė su mokyklos dartinu vedėju Algirdu Brazinskiu, kurie kartu su šia mokykla yra susilaukę jau trejų metų darbo sukakties. Laiku negavus Švietimo Tarybos numatytų pažymėjimų, jiems buvo atsidėkota už pasiaukojimą nuosirdžiu šios šventės dalyvių plojimu.

Programai pasibaigus, visi šventės dalyviai buvo pakviesti vaišių, kurias labai ištaigingai paruošė mokyklos mokinių mamytės kartu su daug darbo mokyklai išlaikyti ir gerinti įdėjusių tėvų komitetu.

Šiais mokslo metais tėvų komitetui vadovavo Narimantas Karaša. Nuo naujų mokslo metų pradžios mokyklos išlaikymu rūpinsis naujas, vienu ponių tėvų komitetas, kurį sudaro Audėnienė, Eitmanienė ir Mamaitienė. K.J.

Tėv. V. Jeskevičiaus, S.J., pagerbimas

Fordhamo u-tete, Bronx, N. Y., gegužės 22 įvyko ypatingas tėv. dr. V. K. Jeskevičiaus, S. J., Slaviškųjų studijų instituto vadovo, pagerbimas. Po 13 metų dėstymo ir vadovavimo minėtam institutui jis, gavęs parą metų atostogų, dviem metams išvyksta į Europą. Kadangi jis visą laiką buvo Lietuvių Kunigų Vienybės narys ir New Yorko Lietuvių Katalikų Mokslo Akademijos židinio pirmininkas, dėl to New Yorko ir New Jersey Kunigų Vienybės apskrities Kunigų Vienybės pirmininkas prel. J. Balkūnas padėkojo už dalyvavimą Kunigų Vienybėje, dr. D. Jasaitis už vadovavimą New Yorko LKM Akademijos židiniui, prel. P. Juras už dalyvavimą lietuviškame gyvenime ir dr. A. Budreckis už lietuvišką susipratimą. Tėv. Jeskevičius išreiškė padėką už jo pastangų įvertinimą.

Prieš pagerbimo banketą kunigai turėjo savo posėdį, kuriame aptarė būsimą Kunigų V-bės seimo darbus ir vyskupo — A. Deksnio — pagerbimą rytuose, prieš jam išvykstant į Europą. Akademikai tuo pat metu susipažino su LKM Akademijos darbu ir išrinko naują židinio valdybą iš šių asmenų: dr. Domo Jasičio, dr. Vytauto Vyganto ir dr. Aldonoas Šlepytės — Janaciėnės.

Banketui pirmininkavo dr. prof. Antanas Vasys, kuris savo kalboje priminė tėv. Jeskevičiaus nuopelnus lietuviams Fordhamo universitete, kuriam vadovaujant buvo įvestas lituanistikos studijų kursas vasaros metu ir universiteto patalpose 1964 įvyko VI LKM Akademijos suvažiavimas. Toliau New Yorko ir New Jersey apskrities Kunigų Vienybės pirmininkas prel. J. Balkūnas padėkojo už dalyvavimą Kunigų Vienybėje, dr. D. Jasaitis už vadovavimą New Yorko LKM Akademijos židiniui, prel. P. Juras už dalyvavimą lietuviškame gyvenime ir dr. A. Budreckis už lietuvišką susipratimą. Tėv. Jeskevičius išreiškė padėką už jo pastangų įvertinimą.

Į pagerbimą iš toliau buvo atvykę prel. P. Juras, prel. dr. V. Balčiūnas, kun. dr. V. Cukuras, kun. S. Yla ir kun. R. Krasauskas, LKM Akademijos centro valdybos sekretorius.

BOSTONO ŽINIOS

Baidiojo birželio išvežimų minėjimas Bostone rengiamas birželio 15. 10 val. ryto Šv. Petro parapijos lietuvių bažnyčioje, So. Bostone, bus pamaldos už išvežtus ir žuvusius tremty lietuvius. 3:30 val. popiet lietuvių Piliiečių D-jos auditorijoje bus tų išvežimų minėjimas. Kalbės kun. prof. Stasys Yla. Meninę programą atliks — dainuos kun. Vincentas Valkavičius, o jam akomponuos dr. Vytenis Vasyliūnas. Studentė Vilija Leščinskaitė padėklamuos. Minėjimą rengia Lietuvių B-nės skyriaus valdyba.

Lietuvių Bendruomenės apylinkės valdybą šiemet sudaro: pirm. dr. Stasys Jasaitis, vicepirm. adv. Jonas J. Grigalus ir Algis Martišauskas, sekr. Genė Mickevičienė, išd. Stasys Augonis, narys švietimo reikalams Česlovas Kiliulis. Pažymėtina, kad šią valdybą sudaro įvairių sričių ir kartų atstovai. Adv. Grigalus yra Amerikoje gimęs ir užaugęs, Algis Martišauskas yra dar studentas, Česlovas Kiliulis ir pats pirm. dr. Jasaitis jau Amerikoje baigė mokslus.

Jėzuitas Antanas Saulaitis gegužės 17 Waterbury, Conn., buvo iššventintas į kunigus. Birželio 1 So. Bostone Šv. Petro lietuvių parapijos bažnyčioje kun. Saulaitis laikė primicijų mišias ir suteikė palaiminimą. Į šias mišias buvo atvykę ir jo tėvai, daugeliui gerai pažįstami — mokytoja Ona Saulaitienė ir vyr. skautininkas Antanas Saulaitis. Pažymėtina, kad kun. A. Saulaičio sesuo Marytė yra vienuolė seselė Jurgita Nekaltai Pradėtosios Marijos vienuolynė Putname, Conn. Po mišių Lietuvių Piliiečių D-jos patalpose So. Bostone Bostono Skautininkų Ramovė surengė kun. Antanui Saulaičiui pagerbti vaišees.

Kun. Antanas Saulaitis pradžios mokslo pradėjo tremtinių stovykloje Augsburg, o baigė Šv. Juozapo parapijos mokykloje Waterbury, Conn. Čia baigė ir Šventos Sirdies gimnaziją. 1961 Fairfield universitete gavo bakalaurą laipsnį iš chemijos. Tais pačiais metais įstojo į jėzuitų ordina Manersville, Pa. 1963-65 studijavo filosofiją Bostono kolegijoje ir gavo magistro laipsnį. 1966 toj pačioj kolegijoje gilo chemijos studijas. Tada įstojo į Weston kolegiją teologijos studijoms, kurias čia ir baigė. Visą savo gyvenimą kun. Saulaitis buvo

aktyvus skautas, pakeltas į skautininko laipsnį. Bostone buvo lituanistinės mokyklos mokytoju, vadovavo jaunimo vasaros stovyklom. Praeitais metais, kaip Lietuvių B-nės jaunimo atstovas, aplankė Pietų Amerikos lietuvių kolonijas. Daug rašo lietuvių spaudoje.

Šv. Petro lietuvių parapijos mokyklą mokslo metų užbaigimas ir diplomų išdalinimas įvyks birželio 13 d. 7 val. vak. po mišių Šv. Petro lietuvių bažnyčioje, Flaherty Way, So. Bostone.

Kun. Robertas Volongevičius, Šv. Petro lietuvių parapijos mokyklos graduantas, po iššventinimo į kunigus šiomis dienomis gavo pirmą paskyrimą. Paskirtas vikaru į Šv. Liucijos parapiją, Methuen mieste, šalia Haverhill.

Lietuvos vyčių 17-tos kuopos sendraugiai — "aliumnai" atšventė antrą gimtadienį su gražiu balium Milton Hill restorane gegužės 17. Kalbėjo klebonas kun. Antanas Baltrushunas, kun. Albertas Kontautas ir kun. Albinas Janiūnas. Visas šio parengimo pelnas skiriamas Lietuvos vyčių studentų stipendijų fondui. Dabartinė sendraugių valdyba: pirmininkas Longinas Svelnis, Felicija Grendalytė, Juozas Bernatėnis, Ona Kleponytė, Jonas Norinkevičius, Steponas Mickevičius ir Albinas Neviera.

Marijos sodalicija Šv. Petro parapijoje išsirinko naują valdybą: klebonas kun. A. Baltrushunas — dvasios vadas, Elžbieta Balakoniėnė — prefektė, Alice Ruseckienė — viceprefektė, Josefa Zaiķienė — raštininkė, Aldona Kropienė — kasininkė.

Jadvygos Tumavičienės pagerbimo banketas įvyks Lietuvių Piliiečių Draugijos III aukšte birželio 22 d., 2 val. popiet, So. Bostone. Per ilgus metus Jadvyga Tumavičienė dirbo dėl jos mylimos Lietuvos ir dėl lietuvių, aukodama laiką, talentą, energiją ir pinigines aukas. Ji rengė Dariaus-Girėno aviacijos dieną Bostone, ir laukė Kaune jų pasitikti, bet atsitiko, kad ne su džiaugsmu, bet su liūdesiu ji kalbėjo Kaune jų laido-tuvėse. Neseniai įvykusio Jaunimo kongreso proga ji surinko virš pusterčio tūkstančio parašų po peticija ir gavo kardinolo Cushing parašą. Kviečiam visus nuosirdžius lietuvius dalyvauti. Banketas bus "catered", tad prašom bilietus išgyti ko anksčiau pas S. Janeliūną, A. Andrulionį, A. Chaplik 788 E. Broadway, So. Boston (telefon. 268-0322) ir pas kitus rengėjus.

Lietuvių Enciklopedijos leidėjui ponui Juozui Kapočiui ir jo šeimai, brangiam broliui VIKTORUI mirus, reiškia gilią užuojautą

Antanina Bendorienė,
sūnus, dukterys ir žentai

JAV Lietuvių Bendruomenės New Jersey Apygarda Sekmadienį, birželio 15, 1969

Dideliame ROYAL GARDENS Parke
990 E. Hazelwood Ave. Rahway, N.J.
rengia

NEW JERSEY LIETUVIŲ DIENĄ

Šokiams gros geras orkestras — Veiks bufetas ir baras
Iėjimo auka \$1.50; jaunimui — 50¢
Pradžią 1 val. p.p. Programa 4 val. Sokių 6 val.
Programą atliks:
Tautinių šokių grupė "Baltija"
Šeštadieninės mokyklos mokiniai • Skautai
LIETUVIŲ DIENA ĮVYKS BET KOKIAM ORUI ESANT!

For an Independent Judiciary
Free of Political Domination

Vote for

WILLIAM RIGLER
(Line No. 24)

Judge of the Civil Court
KINGS COUNTY
DEMOCRATIC PRIMARY

June 17, 1969

— Polls open 3-10 P.M. —

Už nepriklausomą teisingumą,
laisvą nuo politinės įtakos
balsuokit už

WILLIAM RIGLER
(Linija Nr. 24)

Civilinio teismo teisėjas
KINGS COUNTY

Demokratų pirmieji rinkimai
1969 birželio 17

Būstinės atidaros 3-10 v.v.

Sponsored by S & G Market